

Poština plačana pri
pošti 2325 Kidričevo

ALUMINIJ

4-6/2022 Časopis družbe Talum d.d. Kidričevo

**S hitrimi
odločitvami
si tlakujemo
prihodnost**

stran 4

**Inovacijska
klima v**
Skupini Talum
stan 6

Mednarodni
sejem
Euroguss 2022
stan 20

ALUMINIJ

V tej številki

UPRAVA: S hitrimi odločitvami si tlakujemo prihodnost	4
BILI SMO: Strokovna ekskurzija Sveta delavcev in Sveta zaposlenih	5
POSLOVNI DOBODKI: Inovacijska klima v Skupini Talum	6
POSLOVNI DOBODKI: Najboljše inovacije v Podravski regiji 2022	9
POSLOVNI DOBODKI: Pregled inovativne dejavnosti	10
POSLOVNI DOBODKI: Novi koraki pri digitalizaciji kadrovskega procesa	11
POSLOVNI DOBODKI: Pomen energetskih pregledov	12
POSLOVNI DOBODKI: Ogiljni odtis podjetja in proizvodov ter standardi s področja okolja	14
POSLOVNI DOBODKI: Uspešna recertifikacijska presoja sistemov	15
ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu	
POSLOVNI DOBODKI: Nov način za sodelovanje ekip	16
POSLOVNI DOBODKI: Aktivnosti informacijske varnosti in aktivnosti	17
za podaljšanje veljavnosti znaka TISAX	
POSLOVNI DOBODKI: Spletno srečanje dobaviteljev in uporabnikov kemikalij	17
POSLOVNI DOBODKI: 1. metalurški dan	18
POSLOVNI DOBODKI: Na obisku pri novem "kvantometru"	18
POSLOVNI DOBODKI: Obisk poslovnega partnerja	19
BILI SMO: Mednarodni sejem Euroguss 2022	20
POSLOVNI DOBODKI: Preverili ukrepanje ob izrednem dogodku	22
INTERVJU: Šport kot priložnost za osebno in poslovno rast	24
FOTOREPORTAŽA: 4. Talumov družinski dan	28
FOTOREPORTAŽA: 20. Rišemo in pišemo	29
POSLOVNI DOBODKI: Kadrovske štipendije	30
DOBODKI: Srečanje kadrovske štipendistov	30
DOBODKI: V Draču se je po slovensko pelo, igralo in plesalo	31
DOBODKI: Po 917 dneh spet na koncertnem odru	31
BILI SMO: Karierne priložnosti v Talumu	32
POSLOVNI DOBODKI: ASI - Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile	32
BILI SMO: Naša ekipa na Case Study Competition	33
BILI SMO: KAdrovska KOnferenca KAKO 2022	33
BILI SMO: Zbirka Kerblerjevih fotografij krasni nove prostore inštituta	33
IZOBRAŽEVANJE: Napake so del zgodbe o uspehu in ne uspehu	34
BILI SMO: Sindikalni izlet: Potepanje po Avstriji	36
AKTIV KRVODAJALCEV TALUM: V objemu Julijskih Alp	37
DOBODKI: Prenovljena terasa Gostilne Ribič	38
KRIŽANKA	39

Naslovnica: Električno vozilo Taluminka, OŠ Hajdina
 Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d. Kidričevo,
 Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefoni: 02 79 95 108

E-pošta: aleksandra.jeluslic@talum.si

Uredniški odbor: Aleksandra Jelušič, glavna urednica,
 Nataša Vodušek Fras, Danica Hrnčič, Marjetka Orel, Tea Jazbec, članice,
 ter Borut Kastanjevec, Roman Gajser in Anja Kovačič, člani

Križanka: Janka Šegula

Jezikovni pregled: Darja Babrovšek Homšak

Prelom: Aleksandra Jelušič

Tisk: Tiskarna Ekart, d. o. o.

Časopis Aluminij tiskamo na certificiran okolju prijazen papir.
 To je še eden izmed naših prispevkov k trajnostnemu razvoju Skupine Talum.

ALEKSANDRA JELUŠIČ,
glavna urednica

Če se lahko skupaj nasmejimo, lahko tudi sodelujemo

**“Ponotranjenje filozofije,
da smo za svoje dobro
počutje odgovorni samo mi
sami, nam prinaša osebno
odgovornost, pri tem pa
ne smemo pozabiti, da
naše razpoloženje vpliva
na vse situacije in na naše
sodelavce.”**

Naslov takratnega uvodnika, ki sem si ga izposodila od ameriškega pisatelja Roberta Orbena, zelo dobro opiše eno izmed sestavin, ki povezovalno delujejo na delovno ekipo. Smeh je namreč lahko prisposodba za pristne medsebojne odnose, prijateljstvo, odprtost in sproščenost. Vse to pa je pogaj, da se posameznik v delovni ekipi počuti dobro ter deluje ustvarjalno, konstruktivno in povezovalno. Zaposleni smo namreč skupek raznolikih potencialov, talentov, sposobnosti, izkušenj in znanj, naloga podjetja pa je, da vse to prepozna in zaposlenemu ponudi okolje, v katerem se bo lahko razvil kot najboljša različica sebe. Ljudje, ki v sočloveku iščejo njegove šibke točke, ki so razdiralni in ustvarjajo konfliktno situacije, pa žal niso ustvarjeni za timsko delo ali pa je pred njimi še dolga pot dela za osebno rast.

Ustvarjanje pozitivne organizacijske klime je proces, ki se ne zgradi čez noč. Podobno kot v partnerskem odnosu je tudi v dobre odnose med sodelavci treba ves čas vlagati, jih nadgrajevati in negovati. Ti odnosi pa se ne spletajo samo na delovnem mestu, temveč tudi v drugih okoljih, ki so manj formalna. Ta proces tudi ni samo domena vodstva oziroma nadrejenih, temveč vsakega izmed nas. Ponotranjenje filozofije, da smo za svoje dobro počutje odgovorni samo mi sami, nam prinaša osebno odgovornost, pri tem pa ne smemo pozabiti, da naše razpoloženje vpliva na vse situacije in na naše sodelavce.

Sodobnost je podjetjem ponudila nove načine vodenja, v katerih so hierarhije zelo ohlapne ali pa jih sploh ni. V takšnih modelih bolj kot možnost izrabe moči v ospredje stopa posameznik s svojo osebnostjo. Gre za naravne vodje (učitelje, mentorje), ki posebej izstopajo z zrelost, čustveno inteligenco in stabilnost, empatijo ter sposobnost preudarnega premisleka. Takšni ljudje znajo minimalizirati stres in kljub vsem izzivom ustvarjajo pozitivno delovno klimo. V takšnih okoljih se zaposleni ne ukvarjajo več s problemi, temveč v njih vidijo izzive za osebno rast celotne delovne ekipe.

Morda se zunanjemu opazovalcu zdi, da so različni dogodki, ki jih v okviru podjetja organiziramo za svoje zaposlene, samo ena izmed bonitet, a za njo stoji skrbno načrtovan načrt, katerega cilj je tudi krepitev medsebojnih odnosov za boljši pretok informacij in idej. Prav neformalna druženja, na katerih se sodelavci »odklopimo« od vsakdanjih nalog, so namreč lahko odlična priložnost za krepitev timskega duha. Vprašanje o tem, kako lahko kot posamezniki izboljšamo delovno klimo v svojem delovnem okolju, naj ostane izziv, o katerem bo razmislil vsak sam, zadnja beseda pa bi v maniri uvodnega nagovora ponovno prepustila Robertu Orbenu in njegovi hudomušni počitniški izjavi: »Oddih pomeni, da nimaš nič kaj početi in imaš ves dan časa, da to počneš.« □

Ekipa časopisa Aluminij vam želi lepe poletne dni.

4 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

UPRAVA

S hitrimi odločitvami si tlakujemo prihodnost

MARKO DROBNIČ, PREDSEDNIK UPRAVE TALUMA

Za naše proizvodne procese sta pomembna konstantnost in predvidljivost, ki omogočata doseganje visoke učinkovitosti in kakovosti proizvedenih izdelkov. Temu je v preteklosti sledila tudi naša organiziranost ter odziv na spremembe v poslovnem okolju. V zadnjih dveh letih se je to spremenilo, saj smo v svojem ravnanju postali bistveno drugačni.

Hitro sprejemanje odločitev, v danem trenutku tudi bolečih (!), nam je omogočila, da smo leto 2021, ki ga je še bolj kot zdravstvena kriza zaradi covid-19 zaznamovala največja energetska kriza v zgodovini, zaključili s 354 milijoni evrov prihodkov in pol milijona evrov čistega dobička. Tudi zato, ker smo agilno sprejeli odločitev, da zaradi visokih cen energije zmanjšamo proizvodnjo primarnega aluminija na tretjino zmogljivosti elektrolize. Ob tem nam je uspelo izpolniti naročila vseh kupcev in kljub zelo velikemu povpraševanju nismo zavrnili nikogar.

Zelo pomembna je tudi, ker je odraz naše ambicioznosti, da v teh zahtevnih časih ne zapostavljamo razvoja, ki je ključni generator konkurenčne prednosti in dodane vrednosti. Slednja je lani v bruto vrednosti z nekaj manj kot 39.000 evrov na zaposlenega zrasla na skoraj 56.000 evrov, zlasti po zaslugi razvoja na področju proizvodnje rondelic, uparjalnikov, ulitkov in nestandardnih drogov. Prav ta diverzifikacija proizvodnega programa, ki jo načrtno izvajamo v zadnjem desetletju, nam zagotavlja dobre temelje za nadaljnji razvoj.

Ustvarjeni rezultati so zasluga vseh nas. Ob že navedenem dejstvu, da kljub dinamičnim in nepredvidljivim okoliščinam izpolnjujemo vsa naročila kupcev, ne smemo prezreti pomembnega mejnika, ki ga predstavlja prenovljeni plačni model, s katerim smo si nastavili dobro osnovo za nagrajevanje dela. Veliko povpraševanje, visoke premije in borzna cena aluminija v prvih petih letošnjih mesecih so nam omogočali, da smo poslovali z dobičkom. Dobri rezultati so se odražali tudi v izplačilu regresa za letni dopust.

Ustvarjeni rezultati v prvem delu leta pa niti slučajno ne omogočajo »spanje na lavorikah«. V juniju so se razmere že zelo spremenile. Posledice vojne v Ukrajini se stopnjujejo, povpraševanje na nekaterih segmentih se umirja in borzna cena aluminija je padla za 1000 ameriških dolarjev za tona. Razmere na trgu energentov so še vedno alarmantne, in ker slovenska država še vedno ni zagotovila primerljivih in

konkurenčnih pogojev za energetska intenzivno industrijo, smo bili znova prisiljeni zmanjšati obseg proizvodnje v elektrolizi za dodatnih 20 peči.

Kratkoročno je zmanjševanje proizvodnje primarnega aluminija edina možnost. Vse, kar lahko v danih razmerah naredimo, je, da v leto 2023 vstopimo vsaj z minimalno proizvodnjo primarnega aluminija z 20 pečmi oziroma 10.000 tonami primarnega aluminija. Druge poti v teh razmerah ni. Da so takšni trendi prisotni po vsej Evropi, ki zaradi energetske druginje zmanjšuje proizvodnjo aluminija in s tem opazno poslabšuje svoj konkurenčni položaj, saj v ostalem svetu ob trikrat slabšem ogljičnem odtisu obseg proizvodnje povečujejo, investirajo in rastejo, je slaba talažba. Za nas, Evropo in vse prebivalce planeta, saj se globalna okoljska slika posledično slabša.

Z zmanjševanjem porabe električne energije pomagamo tudi elektroenergetskemu sistemu

S tem, ko zmanjšujemo odvisnost od električne energije, povečujemo porabo plina, saj na njem temeljita vsa predelava in reciklaža aluminija. To seveda pomeni povečanje tveganj zaradi potencialnih močnih redukcij v primeru nadaljevanja ukrajinsko-ruske krize, a verjamem, da do teh venderle ne bo prišlo.

Glede na to, da z našim zmanjševanjem porabe električne energije na neki način pomagamo razbremenjevati bilanco proizvodnje in porabe električne energije države ter s tem podpiramo njeno stremelj zagotovitvi samozadostnosti, hkrati s tem pa se bolj izpostavljamo na drugem segmentu, tj. pri porabi plina, upam, da bo država znala to tudi ovrednotiti. Še posebej v primeru morebitnih redukcij plina.

Če bi v Sloveniji uvedli mehanizem kritja stroškov posrednih emisij, ki je namenjen zmanjševanju tveganja, da bi evropski proizvajalci aluminija, ki smo v svetovnem merilu okoljsko in energetska najboljši, zmanjševali svojo proizvodnjo, potrebne količine aluminija zaradi rasti potreb pa bi se pod slabšimi pogoji proizvedle na drugih kontinentih, bi bili danes v Talumu še dlje na naši poti trajnostnega prestrukturiranja v smeri izdelkov z višjo dodano vrednostjo, povečanja krožnega gospodarjenja z vedno višjo stopnjo vgradnje recikliranega aluminija in zmanjševanjem tako ogljičnega odtisa naših izdelkov kot tudi energetske odvisnosti.

Aluminij je temelj zelene prihodnosti

Talumovci vemo, da je vsak kilogram aluminija pomemben, zato nova strategija za obdobje do leta 2025 prinaša strateške projekte, ki nam bodo omogočili v Kidričevem preoblikovati še veliko ton aluminija. Eden takih je projekt Zelena in pametna transformacija, s katerim intenziviramo aktivnosti na področju krožnega gospodarjenja in recikliranja. Projekt je zasnovan za predelavo odpadnega aluminija slabše kakovosti, ki ga želimo na pravilen način obdelati in vgraditi v naše izdelke. Zavedati se moramo, da se krogi s kakovostnim odpadnim aluminijem zapirajo, aluminij slabše kakovosti bodo lahko predelovali tisti, ki bodo imeli za to primerno infrastrukturo. Talum z obstoječo infrastrukturo omogoča predelavo takšnega aluminija, kar predstavlja tudi naša konkurenčno prednost.

Projekt Pilotni razvojni center za razvoj lahkih kovin (SiPCAST) v naši industrijski coni je umeščen v program projektov Regionalnega razvojnega načrta, iz katerega nameravamo pridobiti nepovratna sredstva za njegovo realizacijo. Aktivno smo vključeni v konzorcij GREMO, v katerem bomo skupaj z

ostalimi ključnimi podjetji v avtomobilski industriji v Sloveniji iskali možnosti nadgradnje in razvoja programov e-mobilnosti, vezanih na ulitke in toplotne prenosnike. Intenzivirali smo aktivnosti na področju digitalne preobrazbe tovarne. V projektu Aluminij 4.0 so v ospredju ključna področja preobrazbe, začenši s pripravo digitalne strategije, robotizacije/avtomatizacije, izdelave digitalnih dvojčkov naših procesov, pametne logistike, razvoja in vzpostavitve poenotene platforme DigiTAL-UM za ključne poslovne procese in vpeljave digitalnega delovnega mesta. S projektom Aluminij 4.0 smo se prijavitli tudi na razpis Digit NOO za pridobitev nepovratnih sredstev.

Dinamično, ekstremno, nepredvidljivo ... so le del besedišča, ki se mu v zadnjem obdobju ne morem izogniti. Ampak včasih to pomeni tudi energično in inovativno dogajanje z novimi možnostmi za razvoj. Vem, da jih bomo talumovke in talumovci znali izkoristiti v svoj prid, ker jih bomo sprejeli kot izziv in priložnost in ne kot povprečni opazovalec teh okoliščin, ki jih opazuje zaskrbljen in nemočen. □

BILI SMO

Strokovna ekskurzija Sveta delavcev in Sveta zaposlenih

NATAŠA VODUŠEK FRAS

FOTO: NATAŠA VODUŠEK FRAS

Člani Sveta delavcev in Sveta zaposlenih, predstavniki strokovnih služb, sindikata in uprave smo se 27. in 28. maja mudili na dvodnevni strokovni ekskurziji na Goriškem. Med drugim smo se sprehodili po proizvodnji idrijske Hidrie, z obiskom idrijskega rudnika živega srebra pa spoznali težavnost rudniškega dela skozi zgodovino.

Pomemben del naše novejše zgodovine je tudi Trg Evrope. Trg Evrope, v italijanščini Piazza Transalpina, sta na državni meji med Slovenijo in Italijo, pred železniško postajo, leta 2004 skupaj uredili Nova Gorica in Gorica in tako obeležili vstop Slovenije v Evropsko unijo. Trg Evrope je danes simbol sosedstva dveh Goric, pa tudi simbol evropskega združevanja in opuščanja razmejevanj. □

Trg Evrope smo obiskali drugi dan strokovne ekskurzije

POSLOVNI DOGODKI

Inovacijska klima v Skupini Talum

VESNA KOŠIR, FOTO: DEPOSITPHOTOS

V Talumu smo v sodelovanju z družbo za razvoj inovativnosti Innoviser med 6. decembrom 2021 in 31. januarjem 2022 izvedli merjenje inovacijske klime.

V raziskavi je sodelovalo **746 sodelavcev**, kar je **50,4 odstotka vseh zaposlenih**. Neveljavnih je bilo **25 anket**, tako da je bila v analizo zajetih **721 vprašalnikov**, od tega **433 pisnih** in **288 spletnih**, kar predstavlja **48,7 odstotka vseh zaposlenih v skupini**.

Tabela 1: Delež sodelujočih po PE/družbah/slужbah

Poslovne enote	Št. anket	Št. zaposlenih	Delež %
Uprava	78	120	65,0
PE Promet	19	27	70,4
PE Aluminij	148	251	59,0
PE Rondelice	34	163	20,9
PE Ulitki	187	453	41,3
PE Servis in inženiring	137	211	64,9
Talum Inštitut	16	36	44,4
Talum Izparilniki	30	47	63,8
Vargas-Al	28	57	49,1
Ekotal	38	68	55,9
Vital	5	46	10,9
Brez oznake OE	1	0	
	721	1479	48,7

V raziskavi je sodelovalo **133 vodij** na vseh nivojih in **574 nevodij**, **14 vprašalnikov** je bilo brez oznake.

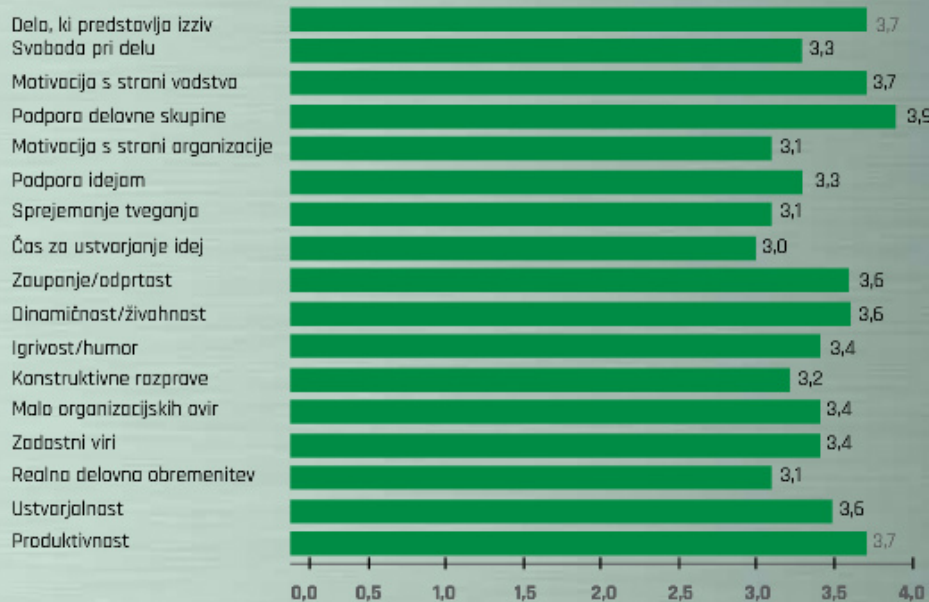
Rezultati merjenja klime v neposrednem delovnem okolju

Pri interpretaciji rezultatov prvega dela raziskave je **mejna ocena 3** (na lestvici od 1 do 5).

Kar je pod to oceno, se šteje kot slaba, kar je nad oceno 4, je opredeljeno kot visoko oziroma dobro.

Vplivni dejavniki, ki so predstavljeni na **grafu 1**, so ocenjeni s **povprečno vrednostjo 3,4**.

Na podlagi merjenja inovacijske klime so se že začele izvajati konkretne aktivnosti na področju spodbujanja inovacijske kulture, sodelavci pa so že bili povabljeni k sodelovanju v medfunkcijskih timih, kot je komisija za obravnavo predlogov v natečaju Upam si! 2022.

Graf 1: Vplivni dejavniki delovanja okolja na inovacijsko klimo

Ocena dejavnikov neposrednega delovnega okolja je dobro izhodišče za nadaljnji razvoj ustvarjalnosti, inovativnosti in inovativne kulture.

Povprečja ocenjenih dejavnikov

Graf 2: Povprečja vplivnih dejavnikov

8 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

Najvišje ocenjeni dejavniki in trditve merjenja klime neposrednega delovnega okolja

Tabela 2: Najvišje ocenjeni dejavniki

Podpora delovne skupine	3,9
Motivacija s strani vodstva	3,7
Delo, ki predstavlja izziv	3,7
Produktivnost	3,7

Tabela 3: Najvišje ocenjene trditve

Med sodelavci, s katerimi najtesneje sodelujem, obstaja občutek zaupanja.	4,1
Moj vodja je odprt za nove ideje.	3,8
Čutim, da ima moje delo smisel, pomen.	3,8
Področje organizacije, na katerem delujem, je uspešno.	3,7

Najnižje ocenjeni dejavniki in trditve merjenja klime neposrednega delovnega okolja

Tabela 4: Najnižje ocenjeni dejavniki

Čas za ustvarjanje idej	3,0
Motivacija s strani organizacije	3,1
Realna delovna obremenitev	3,1
Sprejemanje tveganja	3,1

Tabela 5: Najnižje ocenjene trditve

Zaposleni so za ustvarjalno delo v naši organizaciji nagraceni.	2,7
Vrednotenje uspešnosti je v naši organizaciji pošteno.	2,8
Nimam preveč dela za opraviti v prekratnem času.	3,0
Prisotna je svoboda za preizkušanje impulzov izven področja delovanja.	3,0

Rezultati merjenja ocene zaposlenih skozi perspektivo ustvarjalnosti in inovativnosti

Pri interpretaciji rezultatov drugega dela raziskave je kot **mejna postavljena ocena 4** (na lestvici od 1 do 7). Kar je pod ta oceno, se šteje kot slabo, kar je nad oceno 5, je opredeljeno kot visoko oziroma dobro.

Zaposleni so v drugem delu raziskave ocenili Skupino Talum kot celoto. Pri posameznih dejavnikih, ki vplivajo na razvoj inovativnosti, so ocenili trenutno stanje v družbi in to, kako pomemben je zanje osebno posamezni dejavnik za razvoj inovativnosti.

Skupna ocena sedanjega stanja vplivnih dejavnikov inovacijske klime celotne Skupine Talum znaša **4,4**. Osebna ocena pomembnosti vplivnih dejavnikov znaša **5,3**. Razkorak med dejanskim in želenim stanjem je **22,7 %**.

Tabela 6: Vplivni dejavniki delovanja okolja na inovacijsko klimo

Vplivni dejavniki delovanja okolja na inovacijsko klimo	Ocenjena sedanja vrednost	Osebna ocena pomembnosti
Spodbuda s strani organizacije	4,4	5,3
Zadostni viri	4,3	5,3
Menedžment	4,4	5,3
Odnos do dela	4,5	5,4
Atmosfera za delo	4,5	5,4
Skupno povprečje	4,4	5,3

Zaposleni so med ključnimi vplivnimi dejavniki za inovativnost izbrali "Spodbuda s strani organizacije" in "Zadostnost virov". V prihodnosti bo še večji poudarek namenjen tudi tem dejavnikom, ki so za zaposlene pomembni. □

POSLOVNI DOGODKI

Najboljše inovacije v Podravski regiji 2022

VESNA KOŠIR, FOTO: ARHIV ŠTAJERSKE GOSPODARSKE ZBORNICE

Štajerska gospodarska zbornica je 21. junija na Ptuju dvajsetič doslej podelila priznanja za najboljše inovacije v Podravski regiji. Na razpisu smo sodelovali tudi talumovci.

Za produktno inovacijo Kondenzator za toplotne črpalke za ogrevanje vode pod blagovno znamko **HEATRA**PLATES, katere avtorji so sodelavci iz družbe Talum Izparilniki, smo prejeli **srebrno priznanje**.

Štajerska gospodarska zbornica je za letošnji razpis izbrala inovacijski izziv pod sloganom **Z inovacijami presegamo meje**. Cilj razpisa je bil uveljavljanje inovacijske dejavnosti kot gibal trajnostnega razvoja gospodarstva in pospeševanja podjetništva. □

10 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

POSLOVNI DOGODKI

Pregled inovativne dejavnosti

VESNA KOŠIR, FOTO: DEPOSITPHOTOS

Talumov inovacijski kvantometer

Energetska kriza, v kateri se je znašel ves svet in s tem tudi Slovenija, Talum in posamezniki, od nas zahteva iznajdljivost. Utira se pot novemu modelu inovacij, v katerem bodo inovacije na področjih tehnologije, znanosti in ekologije tesno prepletene in povezane.

Inovacije s področja novih proizvodov in storitev, poslovnih modelov in inovacije, povezane z novimi znanji in spretnostmi, bodo naša stalnica. V obdobju covid-19 so se inovacije s področja digitalizacije še pospešile, da bi nam olajšale delo in življenje v spremenjenih okoliščinah, kljub pospešenemu inoviranju pa še niso preoblikovale našega fizičnega okolja. To nas čaka v novem valu inovacij, ki šele prihaja.

V Talumu veliko aktivnosti usmerjamo prav na področje inovativnosti, ki je tudi del naše poslovne strategije in naša temeljna vrednota. Naloga in poslanstvo vsakega izmed nas je, da sprejme izziv, ki ga prinaša nov val inovacij, saj so inovacije pomembne za razvojne cilje, ki smo si jih zadali.

V nadaljevanju objavljamo Talumov inovacijski kvantometer, ki ga bomo redno osveževali in bo naš inovacijski pokazatelj, smerokaz in spodbuda. □

INOVACIJSKI KVANTOMETER (1. januar - 31. maj 2022)

626

ŠT. INOVACIJSKIH
PREDLOGOV

12

ŠT. TEHNIČNIH
IZBOLJŠAV

492.012 €

GOSPODARSKA
KORIST

Upam si!

NATEČAJ

Po desetih letih tematsko vodenega natečaja Upam si! je čas, da se preustimo domišljiji in zapišemo ideje, ki imajo potencial izvedljivosti in so pomembne za nadaljnji razvoj Skupine Talum.

Natečaj Upam si! je namenjen spodbujanju inovativnega, razvojno usmerjenega, naprednega razmišljanja, ki soustvarja razvoj naše panoge. Za aluminij niti nebo ni meja, saj leti v veselje, zato smo letos povabili sodelavce, da podajo prebojne ideje, ki sledijo tej viziji. Ideje smo zbirali od 9. maja do 30. junija 2022.

Tudi letos so zaposleni lahko uporabili utečene možnosti za podajanje predlogov (pisni obrazec in intranet), poleg tega pa so svoje ideje lahko podali še preko QR kode. Koda je bila neposredno povezana z obrazcem. S preslikavanjem kode so zaposleni lahko na hiter in enostaven način podali svojo idejo.

Vsi predlogi bodo nagrajeni, najboljše ideje pa bodo prejele posebno nagrado na Dnevu inovativnosti, ki bo 23. septembra 2022.

POSLOVNI DOGODKI

Novi koraki pri digitalizaciji kadrovskega procesa

DARJA VODUŠEK VTIČ,
DUŠAN SKLEDAR,
FOTO: DEPOSITPHOTOS

V hitro spreminjajočem se digitalnem svetu je nujno treba slediti spremembam, ki se nas dotikajo tako v zasebnem kot v delovnem okolju. Ob tem pa si vzemimo čas za iskren nasmeh brez tehnologije ali tudi z njeno pomočjo!

V pomladnih mesecih smo v Talumu naredili še en korak naprej na področju digitalizacije kadrovskega procesa. Za vse sodelavce smo oblikovali osebne digitalne kadrovske mape v dokumentnem sistemu Business Connect (DS BC). V digitalnih kadrovskih mapah se bodo postopno hranili vsi dokumenti, povezani z urejanjem pravic in obveznosti iz delovnega razmerja posameznega sodelavca. Začeli smo s hranjenjem plačilnih list in napredovanj, v pripravi pa so že procesi za ustrezno hranjenje vseh drugih dokumentov, ki nastajajo v družbi ali prihajajo od drugod. Korak za korakom bomo prešli od "papirnatih" k digitalnim mapam.

Nov način vročanja plačilnih list

Talumovci smo se tako soočili z novim načinom vročanja plačilnih list, ki smo jih prejeli v elektronski obliki in z obvestilom, da nas v osebni mapi čaka npr. sklep o napredovanju. Tisti sodelavci, ki pri svojem delu ne uporabljajo osebnega računalnika, da svojih dokumentov varno dostopajo v posebej urejenih e-točkah, ki zagotavljajo vpogled v osebne mape s potrebno zasebnostjo. Vsak dokument je zaščiten z geslom, ki smo ga prejeli od Informatike, vsak novozaposleni sodelavec pa ga prejme v Kadrovski službi.

Delavec je o novonaloženem dokumentu v digitalni kadrovski mapi vsakokrat obveščen na službeni

oziroma zasebni elektronski naslov. Delavec je dolžan navonaloženi dokument pogledati in ga potrditi ter se na ta način seznaniti s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz delovnega razmerja.

Vpogled in potrditev vročitve

Vročanje plačilnih list in drugih dokumentov iz delovnega razmerja ter pošiljanje obvestil v zvezi z delovnim razmerjem delavcem potekata na pri delodajalcu običajen način, in sicer:

- **na službeni elektronski naslov delavcem**, ki imajo službeni elektronski naslov in katerega uporabo mu nalaga delodajalec;
- **na zasebni elektronski naslov delavcem**, ki službenega elektronskega naslova nimajo, vendar so s pristojno pisno privolitvijo dovolili uporabo zasebnega elektronskega naslova za ta namen;
- **na zasebni elektronski naslov delavcem**, ki imajo službeni elektronski naslov, vendar so s pristojno pisno privolitvijo dovolili uporabo zasebnega elektronskega naslova za ta namen.

Dokument se šteje za vročen v trenutku, ko se delavec seznanil z njegovo vsebino, tj. tedaj, ko delavec dokument v kadrovski mapi odpre, ko klikne na gumb Potrdi, pa se šteje, da je vročitev podpisal. Če delavec v novi dokument ne vpogleda, ga sistem večkrat opozori po službeni ali zasebni elektronski pošti. Večkratno obveščanje poteka prve tri dni vsak dan, nato pa na vsakih pet dni (trikrat). Po preteku te časovnice se dokument šteje za vročen.

Z dnem, ko delavcu preneha delovno razmerje, prenehajo tudi vse njegove pravice do vpogledov v digitalno kadrovske mape. Delavcu se zagotavlja pravica do naknadnih vpogledov v kadrovske mape osebno v Kadrovski službi. □

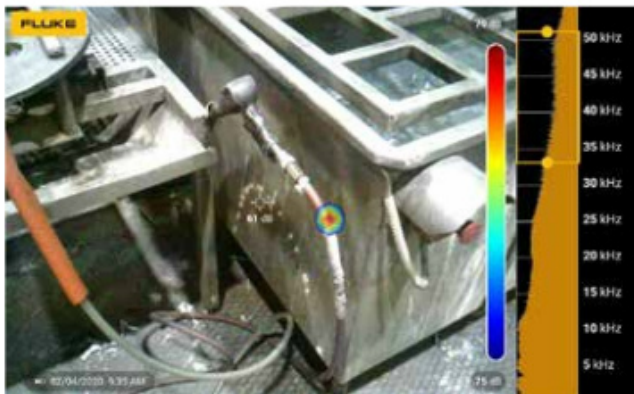
12 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

POSLOVNI DOGODKI

Pomen energetskih pregledov

BRANKO HERTIŠ, FOTO: BRANKO HERTIŠ, MIRAN JEZA

Pri ugotavljanju potencialov za učinkovito rabo energije je eden pomembnih ukrepov energetski pregled. Energetski pregledi obsegajo pregled oskrbe in rabe energije, prepoznavanje pomembnih porabnikov energije, vplivnih parametrov, ključnih uporabnikov. Z identifikacijo oziroma prepoznavanjem priložnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti, analizo tehnične in ekonomske izvedljivosti, predvidenih prihrankov ali potrebnih investicij dobi podjetje vpogled v nabor predvidenih ukrepov, stroškov za izvedbo predlogov in vračilno dobo.

Kontrola puščanja komprimiranega zraka

Termovizija upravne zgradbe Taluma

Razširjeni energetski pregledi

Vsa podjetja morajo v skladu z zakonodajo vsaka štiri leta izvesti energetski pregled. Energetske preglede izvajajo zunanji izvajalci, tj. skupine strokovnjakov, ki imajo potrebna znanja in izkušnje s področij, na katerih se pregledi izvajajo. Manjša podjetja izvajajo poenostavljene energetske preglede, podjetja, ki imajo večjo in kompleksnejšo porabo energije, pa morajo izvajati razširjene energetske preglede.

V Talumu imamo od leta 2019 standard ISO 50001. Z izpolnjevanjem točk standarda (izpolnjevanjem dokumentacije) zagotavljamo izvajanje energetskih pregledov v posameznih tehnoloških procesih in zgradbah in tako nismo dolžni naročiti podrobnih pregledov, ki bi jih opravili zunanji izvajalci.

Učinkovitost energetskih pregledov

Za izvedbo učinkovitega energetskega pregleda je treba vključiti strokovnjake iz proizvodnje in vzdrževanja, ki natančno poznajo tehnologije in lahko ob podrobni analizi porabe energentov v proizvodnem procesu prepoznajo priložnosti za zmanjšanje njihove porabe. Naprave v proizvodnji se starajo, zato je izziv obdržati specifične porabe iz predhodnih let. Prav tako lahko v proizvodnih ali pisarniških prostorih prepoznamo in avrednotimo priložnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti zgradb ali racionalnejša rabo energentov.

Usposabljanja

V maju in juniju skrbnik sistema upravljanja z energijo (SUE) po proizvodnih enotah izvaja usposabljanja, na katerih strokovnjake z različnih področij spodbuja, da razmislijo o učinkoviti rabi energije in podajo konkretne predloge, ki bi po njihovem mnenju prispevali k izboljšanju energetske učinkovitosti. Zadolžene osebe s področja SUE na predpisane obrazce zapisujejo predloge in jih ekonomsko ovrednotijo oziroma zapišejo vračilno dobo ob upoštevanju zmanjšanja porabe energentov in stroškov za manjša plačila stroškov na račun emitiranega CO₂.

Pri tem je pomembno tveganje, ki ga je treba upoštevati pri prioriteti za izvedbo ukrepov oziroma investicij.

Rezultat ukrepa so zapisane priložnosti in vračilne dobe posameznih ukrepov. Manj zahtevne ukrepe lahko PE izvedejo v sklopu rednih vzdrževalnih del, nekatere umestijo med pobude za investicijske projekte ali v program upravljanja z energijo za naslednje obdobje, če odločevalci

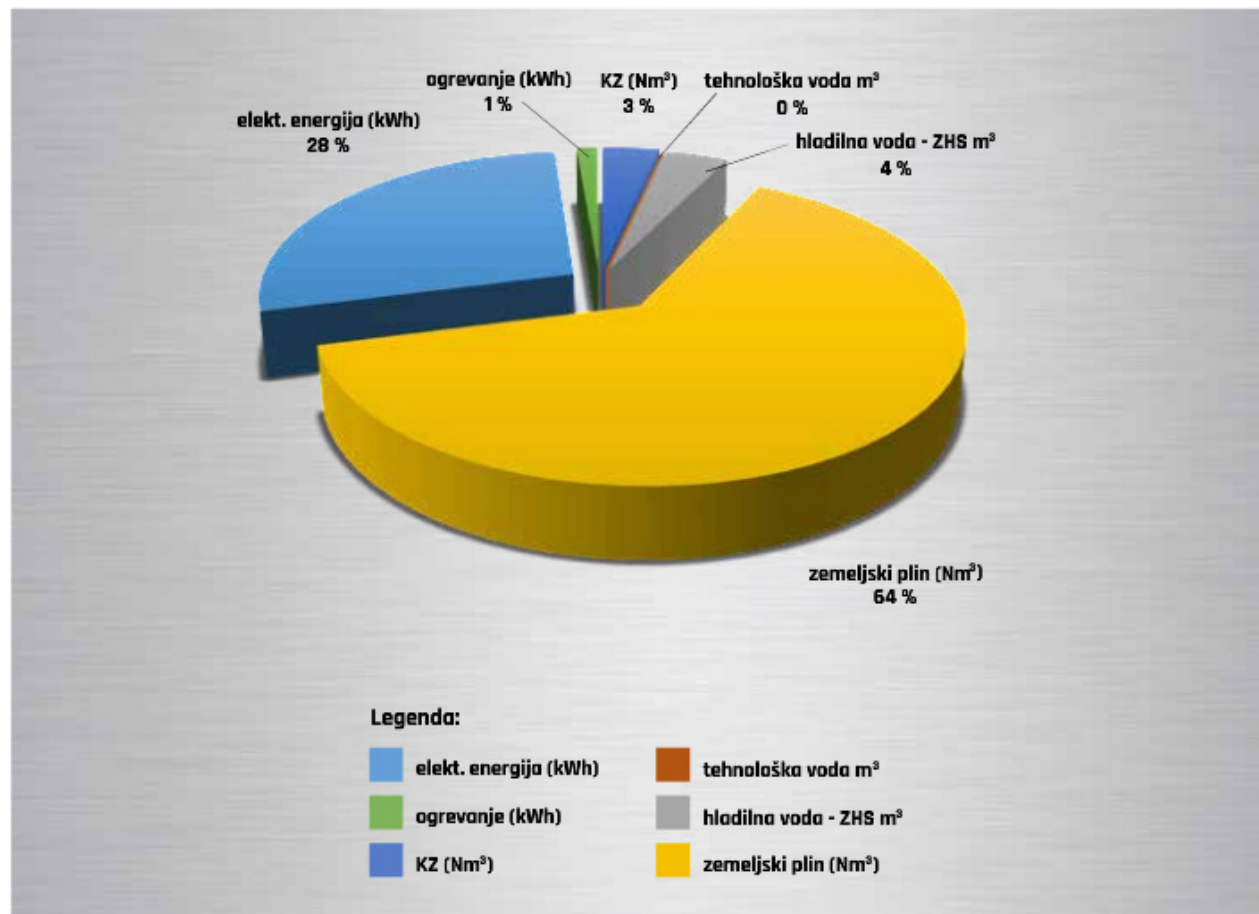
v njih vidijo ekonomsko upravičenost, kratko vračilno dobo ali zmanjšanje tveganj za zagotavljanje nemotene proizvodnje in eksistenca podjetja.

Orodje za energetski monitoring

Na usposabljanjih so predstavljene predhodne porabe vseh energentov, pa tudi plan prihodnje rabe. Za spremljanje porabe energentov imamo orodje za energetski monitoring (GEMA), ki nam omogoča spremljanje porabe po posameznih merilnih mestih v izbranem časovnem intervalu. Sistem nam omogoča tudi alarmiranje v primeru odstopanj od pričakovanih vrednosti, ki ga v nekaterih delovnih okoljih premalo uporabljajo, zato poskušamo na usposabljanjih udeležence seznaniti z uporabnostjo tega sistema.

Stroški za energente v posameznih PE, ki imajo večjo porabo energentov, se iz lanskega v letošnje leto povečujejo tudi za 60-100 odstotkov glede na trenutne cene energentov, ki pa verjetno še niso dokončne. Na predavanjih skrbnik sistema predstavi tudi primere neracionalne rabe energentov iz preteklosti in morebitne priložnosti za zapise koristnih predlogov, ki bodo pripomogli k racionalnejši rabi energentov. □

Graf 1: Plan stroškov porabe energentov v PE Rondelice za leto 2022

14 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

POSLOVNI DOGODKI

Ogljični odtis podjetja in proizvodov ter standardi s področja okolja

DR. MARKO HOMŠAK, FOTO: DEPOSITPHOTOS

Po sprejetju zelenega dogovora na ravni EU se je povečala zanimanje za izpuste toplogrednih plinov (TGP). Posledično se prek različnih komunikacijskih kanalov dnevno pojavljajo razni komentarji, analize, dezinformacije ..., in ta še preden smo uskladili metodologijo ogljičnega odtisa.

Standardi za ravnanje z okoljem

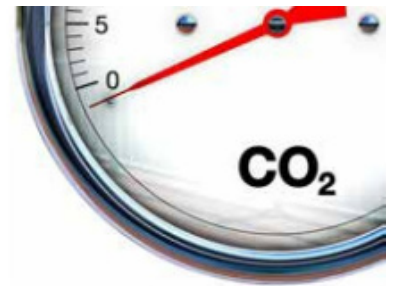
Za lažje obvladovanje se uporabljajo standardi za ravnanje z okoljem ISO 14000. Najbolj poznan sistem vodenja ravnanja z okoljem je sistem po SIST ISO 14001, ki ga v Talumu uspešno vzdržujemo že od leta 2001.

Ogljični odtis

Ogljični odtis je v pomoč pri odkrivanju ključnih virov emisij in v okviru določenih meja (SCOPE-1, SCOPE-2, SCOPE-3*) zajema toplogredne pline (TGP) z vseh ravni delovanja podjetja.

Sestavljen je iz:

- emisij TGP iz proizvodnje,
- porabe energije, ki se (u)porablja v zgradbah, proizvodnih procesih in službenih vozilih ter pri vsakodnevnih prevozih zaposlenih (prihod v podjetje in odhod iz podjetja).

Metoda analize življenjskega cikla

Da bi lažje primerjali vplive na okolje med primerljivimi proizvodi in proizvodnimi tehnologijami, se je v sedemdesetih letih 20. stoletja začela razvijati nova metoda, imenovana **metoda analize življenjskega cikla - LCA (ang. life cycle analysis)**. Z njeno pomočjo lahko ugotovimo vplive proizvodov na okolje, vse od faze pridobivanja surovin za proizvodnjo do faze opustitve proizvoda. Na ta način prepoznavamo kritične in obenem potencialne točke, ki so pomembne za izboljšave oziroma za razvoj okolju prijaznih proizvodnih tehnologij oziroma zelenih proizvodov.

Metoda LCA deluje na osnovi sprejetih mednarodnih standardov:

- **SIST EN ISO 14040** Načela in okviri ocenjevanja življenjskega cikla in
- **SIST EN ISO 14044** Zahteve in smernice ocenjevanja življenjskega cikla.

Kot zanimivost velja omeniti, da organizacija ISO ni do potankosti standardizirala metode LCA, saj ni skupnega dogovora o tem, kako interpretirati posamezne zahteve standardov, prav tako pa tudi ni na valjo enotne metodologije, ki bi omogočala izvajanje omenjene metode.

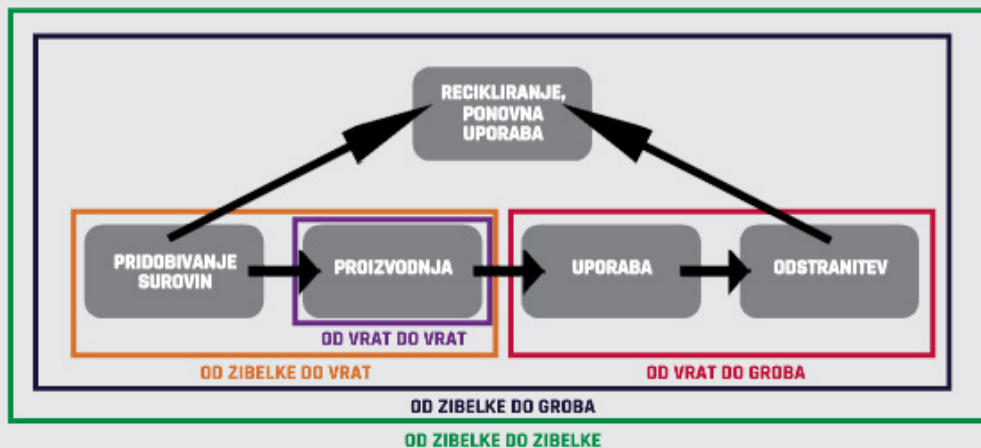
Življenjski cikel proizvoda (poenostavljeno) obsega naslednje faze:

- pridobivanje surovin,
- proizvodnja,
- uporabo in
- odstranitev.

Tabela 1: Standardi iz družine SIST ISO 14000 po posameznih področjih

SIST ISO 14001	Sistem upravljanja z okoljem
SIST ISO 14010	Okoljski pregledi
SIST ISO 14011	
SIST ISO 14012	
SIST ISO 14025	Okoljske oznake in deklaracije
SIST ISO 14040	Ocenjevanje življenjskega cikla - načela in okviri
SIST ISO 14044	Ocenjevanje življenjskega cikla - zahteve in smernice
SIST ISO/TR 14062	Okoljsko upravljanje - Integracija okoljskih vidikov v načrtovanje in razvoj izdelkov
SIST ISO 14050	Besednjak izrazov in definicije
SIST ISO 14063	Okoljsko upravljanje - Okoljsko komuniciranje - Smernice in primeri
SIST ISO 14064	Toplogredni plini; merjenje, kvantificiranje in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov
SIST ISO 14090	Prilaganje podnebnim spremembam - Načela, zahteve in smernice

* **SCOPE-1** zajema emisije TGP, ki nastajajo direktno na lokaciji podjetja, **SCOPE-2** zajema posredne emisije, ki nastajajo zaradi porabe električne energije, **SCOPE-3** pa zajema vse emisije TGP, ki nastajajo na nabavni in/ali prodajni strani.

Prikaz 1: Metoda od "zibelke do vrat"**Metoda »od zibelke do vrat«**

Za praiizvode najpogosteje uporabljamo analizo, ki se imenuje "od zibelke do vrat" (angl. *cradle to gate*), kar je tudi splošna zahteva naših kupcev. Če združimo okoljsko obremenitev proizvajalca in uporabnika, dobimo celoten življenjski cikel proizvoda oziroma sistem "od zibelke do groba". Analiza življenjskega cikla proizvoda ni namenjena le ugotavljanju potenciala globalnega segrevanja, ki ga povzročajo ekvivalenti CO₂ (CO₂, CH₄, NO_x, CF₄, C₂F₆), temveč tudi določanju potenciala zakisanosti okolja (SO₂, NO_x, HCl, NH₃) ter potencialu eutrofikacije (dušik in fosfor, izražena kot ekvivalent PO₄).

Iz zapsanega lahko sklepamo, da bo naša pot k ogljični nevtralnosti, ki jo kot podjetje želimo doseči do leta 2030, polna izzivov. S tem področjem se bomo ukvarjali v okviru strateškega projekta, ki ga vodi Kristian Lipovac iz službe Skladnost poslovanja. □

POSLOVNI DOGODKI**Uspešna recertifikacijska presoja sistemov ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu****DR. MARKO HOMŠAK**

Beležimo 8. recertifikacijsko presojo od leta 2001 dalje, odkar smo v družbi Talum uvedli standarda za ravnanje z okoljem SIST ISO 14001 ter varnost in zdravje pri delu SIST ISO 45001.

Taka je od 1. do 3. junija BVC (Bureau Veritas Certification) opravil ponovno presojo obeh sistemov. Takrat je tri dni presojala pet presojevalcev, trije za področje okolja ter dva za področje varstva in zdravja pri delu. Pregledali so obvladovanje in skladnost z zahtevami obeh standardov, pri čemer so zapisali nekaj predlogov za izboljšave obeh sistemov. Izdajo obeh certifikatov z veljavnostjo treh let pričakujemo septembra.

Ob recertifikacijski presoji smo izdali novo brošuro *Okolje, energija ter varnost in zdravje pri delu v Skupini Talum*, ki prikazuje naš napredek na tem področju. Objavili smo jo tudi na naši spletni strani. □

16 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

POSLOVNI DOGODKI

Nov način za sodelovanje ekip

Microsoft Teams

INFORMATIKA

FOTO: DEPOSITPHOTOS

Če kaj, nas je nedavna epidemija covid-19 naučila, da smo hitrih sprememb zmožni praktično čez noč.

Pri tem so nas dohitela nova spoznanja.

- domača pisarna je lahko najmanj enako učinkovita kot službena,
- tehnologija je tako močno orodje, da nam bo z njeno pomočjo uspelo (p)ostati učinkovito, agilno in digitalno podjetje.

Večja učinkovitost

V tem duhu gremo naprej. V Skupini Talum namreč uvajamo MS Teams, novo orodje za delo in sodelovanje med zaposlenimi. Nekateri ga že dobro poznate, drugi se boste z njim še seznanili. Vsem pa nam bo skupno, da bomo s pomočjo tega orodja še bolj učinkoviti tako v pisarnah kot v domačem delovnem okolju.

Uporaba novih orodij

Trenutno organizacijo in delo obvladujemo na način, ki nam je znan že desetletje ali dve. Dokumentacija se arhivira v mapah na omrežnih diskih v skupni rabi, komunikacija med zaposlenimi pa poteka po e-pošti, na fizičnih sestankih in po telefonih. Z uporabo orodja MS Teams bomo raven timskega dela in medsebojne komunikacije dvignili še više. Sodobni načini in koncepti sodelovanja, ki jih ponuja orodje MS Teams, namreč izboljšujejo komunikacijo med zaposlenimi, zmanjšujejo možnosti za napake in zamude ter poenostavljajo pridobivanje in uporabo informacij.

Ambasadorji novih znanj

Orodje MS Teams bomo uvajali postopoma in kontrolirano. V prvem koraku smo določili ekipo zaposlenih, ki so postali ambasadorji okoli Office 365 in MS Teams. Ambasadorje bomo

ustrezno izobrazili, da bodo v pomoč svojim sodelavcem pri uvajanju novih orodij.

Implementacija v okolje

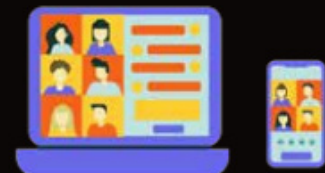
Vsem preostalim zaposlenim bo orodje MS Teams dostopno predvidoma v začetku leta 2023, ko ga bomo naložili na delovne postaje, zaposlene pa na krajših izobraževanjih usposobili za delo z njim. O vseh novostih vas bomo sprati obveščali.

Sistem obveščanja

Uvedli bomo sistem za obveščanje, prek katerega vam bodo ves čas dostopne video informacije, infografike in različna uporabniška navodila, ki bodo ponujala odgovore na vaša vprašanja in dileme.

Nič ne more ustaviti odlične ekipe, z učinkovitim timskim delom pa se krepi naša produktivnost in inovacijski potencial.

Ponosni smo, da bo tudi v našem podjetju zaživel sodobno orodje za delo in sodelovanje med zaposlenimi. Verjamemo, da boste z novim orodjem zadovoljni ter da boste drug drugemu pomagali in se medsebojno spodbujali za čim boljšo izrabo vseh njegovih prednosti. □

POSLOVNI DOGODKI

Aktivnosti informacijske varnosti in aktivnosti za podaljšanje veljavnosti znaka TISAX

KRISTIAN LIPOVAC

FOTO: DEPOSITPHOTOS

S sistematičnim pristopom k izvajanju aktivnosti na področju informacijske varnosti smo septembra 2020 potrdili skladnost sistema z zahtevami standarda VDA-ISA in s tem pridobili znak TISAX z veljavnostjo do aprila 2023. Pridobitev znaka je bila pomemben dosežek za zagotovitev dolgoročnega sodelovanja z našimi kupci na področju avtomobilske industrije.

Na področju sistema informacijske varnosti smo danes izvedli pet sestankov odbora za informacijsko varnost in prepoznali 22 ukrepov oziroma priložnosti za izboljšavo. Od lanskega leta izvajamo obhode obratov z zadolženimi osebami in notranje presoje, pri katerih preverjamo skladnost procesov z zahtevami standarda VDA-ISA. Lansko leto smo pri notranji presoji prepoznali sedem priložnosti za izboljšave, ki se kot preventivne aktivnosti vodijo v sistemu Aktivnosti (Ukrepi). Z izobraževanji, seznanitvami, redno komunikacijo in ozaveščanjem sodelavcev skrbimo, da postaja skrb za varovanje podatkov in informacij del našega vsakodnevnega dela in da je sistem informacijske varnosti čedalje boljši.

Letos smo začeli izvajati aktivnosti, ki so potrebne za ohranitev znaka TISAX in uspešno recertifikacijsko presojo sistema. Vse aktivnosti morajo biti zaključene do aprila 2023. Aktivnosti vključujejo pregled in revizijo vseh organizacijskih predpisov, navodil za delo ter medsebojno uskladitev vseh delovnih in drugih dokumentov, na primer interni pravilnik o poslovni skrivnosti. Pregled revidirane dokumentacije bo konec oktobra 2022 izvedel certifikacijski organ Bureau Veritas. Recertifikacijska presoja bo predvidoma potekala sredi januarja 2023. V primeru odstopanj od zahtev standarda VDA-ISA bo treba manjše neskladnosti odpraviti do aprila 2023 in si s tem zagotoviti podaljšanje veljavnosti znaka TISAX in nadaljnje uspešno partnerstvo s kupci. □

BILI SMO

Spletno srečanje dobaviteljev in uporabnikov kemikalij

KRISTIAN LIPOVAC, FOTO: YOUTUBE

Področje obvladovanja kemikalij je izjemno kompleksno in zahtevno ter obsega vsebine tako s področja ravnanja z okoljem kot tudi varnosti in zdravja pri delu.

Predstavili svoje izkušnje, izzive in procese

19. maja smo se udeležili spletnega srečanja dobaviteljev in uporabnikov kemikalij, ki ga je organiziralo podjetje Bens Consulting. V pogovoru, ki ga je vodil direktor podjetja Bojan Buinac, smo predstavili svoje izkušnje, izzive in procese upravljanja s kemikalijam. Poleg Taluma so v spletnem srečanju sodelovali še predstavniki podjetij Silca, Weiler Abrasives in Titus, pogovor pa je spremljalo približno sto udeležencev.

Povezovanje, učenje in izmenjava mnenj in izkušenj

Cilj srečanja je bil povezovanje, učenje, izmenjava mnenj in izkušenj vseh sodelujočih.

Predstavili smo:

- Talum in sistem obvladovanja informacij o nevarnih kemikalijah,
- način pridobivanja, shranjevanja in obvladovanja varnostnih listov; ob tem smo izpostavili ključne informacije in njihov vpliv na delovne procese, govorili pa smo tudi o tveganjih, ki jih povzročajo slabe informacije in njihovo nepravilno obvladovanje; obvladovanje informacij o nevarnih kemikalij je del nabavno-prodajnega procesa, zato je imela vsebina dodano vrednost tudi za predstavnike podjetij, ki obvladujejo procese nabave in prodaje kemikalij.

Ob koncu pogovora smo povzeli, da je področje ravnanja s kemikalijami zahtevno in da se v podjetjih vsak dan soočamo z zelo podobnimi izzivi, ne glede na različna področja delovanja sodelujočih. Ob izmenjavi pristopov in mnenj smo prepoznali nove priložnosti za izboljšavo sistema. □

18 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

POSLOVNI DOGODKI

1. metalurški dan

ROK GOMILŠEK, VALERIJA ROJKO, KLARA SITAR
FOTO: DEPOSITPHOTOS

Talum Inštitut je 19. aprila 2022 organiziral 1. metalurški dan za proizvodne enote Skupine Talum, za katere izvajajo laboratorijske, spektroskopske, metalografske, mehanske in okoljske storitve ter meritve delovnega okolja.

Metalurški dan bo postal naša stalnica

Cilj dneva, ki bo v prihodnje postal stalnica in bo potekal predvidoma vsake tri mesece, pri njem pa bo sodeloval tudi Strateški razvoj, je izboljšanje komunikacije in izmenjava informacij o aktualnih projektih, ki se izvajajo po PE in pri katerih sodeluje Talum Inštitut kot laboratorij preskušanja, ter pogled v prihodnost in planiranje glede optimizacije laboratorijskih storitev. **Glede na strateške usmeritve uprave bo največji poudarek in glavna tematika pogovorov širitev metalografskih preiskav, zato tudi takšno ime.**

Na 1. metalurškem dnevu smo z ekipo sodelavcev Jano Ferčič iz PE Ulitki, Marjana Krošla iz PE Aluminij, Ines Škerget iz PE Rondelice ter Dejana Ploja in Krešimirja Goriška iz družbe Talum Izparilniki pregledali trenutno stanje in obseg proizvodnje, prediskutirali tekočo problematiko meritev in reklamacij ter zastavili načrt za čim boljše podporo družbi Talum Inštitut. Dogovorjeno je bilo, da Talum Inštitut organizira srečanje med sodelavci iz proizvodnih poslovnih enot, ki pri svojem delu uporabljajo rezultate analiz

pri litju aluminija. Srečanje je bilo tako realizirano v začetku junija. Za sodelavce iz proizvodnih poslovnih enot Aluminij, Rondelice in Ulitki je bil omogočen ogled postopka analiz aluminija, ki potekajo vse dni v letu in so nujne za zagotavljanje kemične sestave v skladu z zahtevami kupcev proizvodov. Podrobno smo predstavili nov optični emisijski spektrometer OES ARL iSpark 8860 (»kvantometer«) za analize aluminija in aluminijevih zlitin z robotskim sistemom SMS2300 in avtomatskim rezalnikom Herzog HN-FF za pripravo vzorcev. Udeležencem smo predstavili postopek in frekvenca rednega vzdrževanja merilnega instrumenta in pripadajoče opreme. Seznanili smo jih s pogostostjo in načinom umerjanja ter praktično pokazali kontrolo instrumenta s certificiranimi referenčnimi materiali, za katere spremljamo kontrolne karte za vse merjene parametre. Po uspešni kontroli je bila prikazana še praktična izvedba analize z registracijo podatkov o vzorcu.

Cilj ogleda in predstavitve je bil izboljšanje razumevanja postopka analiz ter zadovoljstva in komunikacije med družbo Talum Inštitut in poslovnimi enotami. Hvala vsem sodelavcem, ki ste sodelovali na 1. metalurškem dnevu in na »spoznavnem« obisku. □

POSLOVNI DOGODKI

Na obisku pri novem "kvantometru"

VALERIJA ROJKO, KLARA SITAR
FOTO: KLARA SITAR

POSLOVNI DOGODKI

Obisk poslovnega partnerja

ROK GOMILŠEK, FOTO: ROK GOMILŠEK

Poslovni partner ALS je v našem laboratoriju prepoznal edinstvenega partnerja za trženje storitev laboratorijskega preskušanja na območju Republike Slovenije.

6. aprila 2022 sta v goste prišla Olivier Lécot (vodja razvoja) in Ivan Paunović (specialist razvoja podjetja) iz laboratorija ALS Czech Republic s.r.o., s katerim imamo od leta 2014 sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju na področju laboratorijskih analiz vod, tal, odpadkov in emisij snovi v zrak. ALS nam zagotavlja laboratorijske analize, ki jih v Talumu Inštitutu ne izvajamo oziroma zanje nismo usposobljeni. To je bil prvi mednarodni partnerski obisk na inštitutu po letu 2020 oziroma od začetka epidemije covid-19.

V zadnjih petih letih smo z rastjo storitev na področju okoljskih monitoringov, ki jih izvajamo tako za Talum in njegove odvisne družbe kot za stranke zunaj Skupine Talum, krepili partnerski odnos z ALS, ki je prerasel iz klasičnega poslovnega sodelovanja v strateško partnerstvo. ALS je v našem laboratoriju prepoznal edinstvenega partnerja za trženje storitev laboratorijskega preskušanja na območju Republike Slovenije. Naše znanje o predpripravi in pripravi vzorcev in o novih analitskih metodah določitve parametrov, ki jih ne določujemo sami, smo krepili v strokovnih pogovorih in na e-srečanjih. Laboratorij ALS nam nudi strokovno in tehnično pomoč, brez katere Talum Inštitut v zadnjih letih ne bi postal tako prepoznaven laboratorij na področju okoljskih monitoringov, kot je sedaj, in od Ministrstva za okolje in prostor ne bi prejel pooblastil za izvedbo monitoringov v tako širokem obsegu. Skupaj z ALS lahko našim strankam ponudimo celovito izvedbo naloge od vzorčenja do analize vseh parametrov onesnaženja ali stanja okolja.

Na delovnem sestanku smo se seznanili s poslovanjem in spremembami v delovanju obeh družb v triletnem obdobju, pregledali medsebojno sodelovanje in realizacijo ter postavili pomembne cilje za prihodnje triletno obdobje. Po sestanku smo si s partnerjema ogledali tudi proizvodnjo primarnega aluminija, livarno in proizvodnjo rondelic. Naslednje srečanje v živo je predvideno za leto 2023; ekipa Taluma Inštituta bo takrat odšla v Prago na ogled novih prostorov organskega laboratorija ALS Czech Republic s.r.o.

Ob tej priložnosti se moramo zahvaliti tudi odvisni družbi Vital, ki je gostoma ponudila svoje nastavitvene kapacitete in je za vse nas pripravila slastno spomladansko kosilo. ☐

"Talum Inštitut prepoznal kot edinstven poslovni partner."

V začetku junija smo v Talumu Inštitutu za sodelavce iz proizvodnih poslovnih enot Aluminij, Rondelice in Ulitki organizirali ogled poteka analiz aluminija, ki se izvajajo vse dni v letu in so nujne za zagotavljanje kemične sestave v skladu z zahtevami kupcev proizvodov.

Na ogledu smo sodelavcem podrobno predstavili nov **optični emisijski spektrometer OES ARL iSpark 8860 (kvantometer)** za analize aluminija in aluminijevih zlitin z robotskim sistemom SMS2300 in avtomatskim rezkalnikom Herzog HN-FF za pripravo vzorcev. Predstavili smo postopek in frekvenco rednega vzdrževanja merilnega instrumenta ter pripadajoče opreme. Seznanili smo jih s pogostostjo in načinom umerjanja ter praktično pokazali kontrolo instrumenta s certificiranimi referenčnimi materiali, za katere spremljamo kontrolne karte za vse merjene parametre. Po uspešni kontroli je bila prikazana praktična izvedba analize z registracijo podatkov o vzorcu.

Cilj ogleda in predstavitve je bilo izboljšanje razumevanja postopka analiz, povečanje zadovoljstva in izboljšanje komunikacije med družbo Talum Inštitut in poslovnimi enotami. ☐

BILI SMO

Mednarodni sejem Euroguss 2022

Euroguss

Euroguss je mednarodni sejem, ki velja za največje in nasplah najpomembnejše srečanje livarske industrije v Evropi. Gre za dogodek, ki v Nürnberg privabi praktično celotno evropsko livarsko panogo. Tradicionalno poteka vsako drugo leto, ponavadi januarja, letos pa je bil zaradi izrednih razmer izpeljan šele v začetku junija.

Pričakovanja pred letošnjim livarskim sejmom so bila po vsiljenem premoru, razumljivo, velika. Razpaloženje v štirih polnih dvoranah nürnberškega razstavišča je bilo odlično. Na 641 stojnicah razstavljavcev iz 36 držav smo razpravljali o aktualnih temah, kot so "mega" ulitki, trajnost, transformacija in e-mobilnost, digitalizacija v proizvodnji in spremljajoči proizvodni procesi.

Talum na sejmu

Za Talum so ulitki oziroma vse, kar je povezano z njihovo proizvodnjo, vedno pomembnejši, zato se je sejma udeležila velika ekipa strokovnjakov različnih profilov iz več poslovnih enot. Poleg PE Ulitki so ta priložnost izkoristili še kolegi iz PE Rondelice in PE Servis in inženiring.

Z večanjem vrednosti naših ulitkov in vstopom v dobaviteljske verige največjih, najuspešnejših in hkrati najzahtevnejših evropskih podjetij so postale nenehne izboljšave na vseh področjih nujne. Če je bila pred leti na sejmskih dogodkih v prvem planu prodaja, danes ti dogodki niso nič manj pomembni za nabavo, razvoj, kakovost, investicije in proizvodnjo.

Dobre priprave ključne za dober nastop

Čas na sejmu teče po svoje. Prvi dan, preden prispejo prvi obiskovalci na razstveni prostor in se začnejo sestanki, se zdi, da stoji, ko se začne dogajanje na sejmu razvijati, pa vse poteka kot v hitrem posnetku – sestanki se vrstijo, marsikoga

lahko le bežno pozdraviš in kar naenkrat je zadnji dan zgodaj popoldne, ko v pogovori s kolegi iz sosednjih razstavnih prostorov že oblikuješ prve povzette.

Zato je dobra priprava na sejem ključna. Pomembno je, da se tistih nekaj ur popolnoma posvečamo le nalogam in ciljem, zaradi katerih smo se odločili sodelovati na sejmu.

Pozna se, da imamo v Talumu že določeno "kilometrino". Ve se, kdo je za kaj odgovoren, in čeprav je spisek nalog, povezanih s sejmskim nastopom, obsežen, organizacija tako poteka mirno in tekače. Levji delež prevzame Služba za odnose z javnostmi, ki poskrbi za vse nujne detajle (če je treba, te pravočasno prijazno opozarja, da še nimaš natisnjene vstopnice), organizacija načrtovanja in postavitve razstavnega prostora. Svoj del opravijo tudi drugi s planiranjem aktivnosti, pripravo vsebin in eksponatov za sejmsko predstavitev, obveščanjem poslovnih partnerjev in usklajevanjem terminov sestankov.

Ulitki

Kljub vedno pogostejši rabi spletnih komunikacijskih orodij pa so sejmi za krepitev odnosov s kupci in navezovanje novih stikov za Ulitke še vedno zelo pomembni. V sejmskem vzdušju so pogovori bolj sproščeni, kar se kaže predvsem pri obiskih pomembnih kupcev, kot so KTM, Bosch, BMW. Njihovi nabavniki, stroškovni analitiki, kakovostniki in razvojniki nas radi obiščejo, malo posedijo, si privoščijo kozarček ohlajenega pilsuhega vina in delijo kakšno informacijo, ki je sicer ne bi, pa tudi kakšen zaplet se hitreje reši. Prav tako so dragocene informacije o prihajajočih projektih, novostih ali usmeritvah.

Kar zadeva prodajne aktivnosti, je bil sejem uspešen. Srečali smo se z več ekipami najpomembnejših kupcev in dobili 15 novih kontaktov potencialnih kupcev, ki prihajajo iz različnih industrijskih panog. Približno 80 odstotkov jih prihaja iz avtomobilске

BORUT KOSTANJEVEC, DOMEN KORDEŽ, MARTINA VENTA, DEJAN ŠMIGOC
FOTO: SEJEMSKA EKIPA

panoge, elektro mobilnost postaja gonilo novih projektov, tudi proizvajalci motociklov nas že seznanjajo s projekti, vezanimi na elektro mobilnost. Pojavljajo se zanimive, za nas prav tako pomembne priložnosti izven avtomobilске industrije, predvsem za uravnoteženje portfelja in zmanjšanje tveganj zaradi navezanosti na avtomobilsko panogo.

Opazhen je bil še en trend: veliko evropskih proizvajalcev, predvsem proizvajalcev elektronskih komponent, seli dobavne verige z Daljnega vzhoda, predvsem s Kitajske, nazaj v Evropo.

Nabava

Z nabavnega vidika je bil glavni namen obiska sejma Euroguss obiskati obstoječe dobavitelje in navezati stike z novimi dobavitelji primarnih in sekundarnih livarskih zlitin. Vsi dobavitelji se srečujejo z enako problematiko, to je višjimi cenami vhodnih surovin, ki so količinsko tudi omejene, pa tudi z višjimi cenami energentov, kar se odraža tudi v končnih vrednostih premij oziroma cen kovin. Na sejmu smo imeli sestanke z enajstimi različnimi proizvajalci livarskih zlitin; s petimi že redno poslujemo, preostalih pa bomo kmalu začeli pošiljati testne dobave. Tako bomo razširili naš "bazen" dobaviteljev in razpršili tveganja, predvsem nedobave metala kot najbolj perečega tveganja v bližnji prihodnosti.

Obstoječi in potencialni dobavitelji Talum prepoznavajo kot pomembnega strateškega partnerja, ne samo kot kupca in perspektivnega proizvajalca ulitkov, ampak kot dolgoročnega sopolnika na skupni poti.

Servis in inženiring

Sejem Euroguss je za PE Servis in inženiring zelo pomemben, saj je med vsemi 641 razstavljalci kar 105 naših potencialnih kupcev. Med njimi smo jih na podlagi kriterijev primernosti (oddaljenost, vrsta litja, velikost podjetja itd.) izbrali 35 in jih

v treh dneh sejma tudi obiskali. Večinoma gre za livarne, od katerih jih je 25 v Nemčiji, preostale pa v osmih državah EU (v Avstriji, na Češkem, Madžarskem, v Sloveniji itd.). Z nekaterimi že sodelujemo (npr. Pinter Guss, Iskra ISD), z nekaterimi smo sodelovali že v preteklosti in želimo tudi v prihodnje (npr. LGL GmbH), s predstavniki preostalih podjetij pa sem vzpostavil osebni kontakt.

Večina kupcev je pokazala interes za naše storitve, smo pa od podjetji, ki so od Taluma oddaljena 1000 km ali več, dobili jasen odgovor, da smo za sodelovanje enostavno predaleč. S podjetji, ki so izkazala zanimanje, bomo stike še poglobili po e-pošti in telefonu in tudi z obiski pri njih.

Po sejmu

Učinki sejma imajo časovno različne vplive. Nekateri se kažejo v prvih dneh po sejmu, saj prva povpraševanja že prihajajo, prva preverjanja potencialnih novih dobaviteljev potekajo, nekatere rešitve za izzive v proizvodnji že pretresamo, druge priložnosti pa zahtevajo več časa, več angažiranja in interakcije z vzpostavljenimi kontakti.

Euroguss 2022 je izpolnil pričakovanja in potrdil, da gre za najpomembnejši sejem za poslovni enoti Ulitki ter Servis in inženiring.

Sejmi so orodje, ki nam pomaga poslovno rasti in razvijati naše kompetence. □

Konec junija smo bili še na sejmu The Battery Show Europe. Naša ekipe je predstavila rešitve za hlajenje baterij blagovne znamke HEATRAPLATES. Daljše poročilo s sejma bo zaradi zaključka redakcije objavljeno v naslednji številki Aluminija.

22 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

POSLOVNI DOGODKI

Preverili ukrepanje ob izrednem dogodku

IZTOK TRAFELA, DR. MARKO HOMŠAK, DEJAN ŠIBILA
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ, DEPOSITPHOTOS

Sistem obvladovanja ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu zajema tudi obvladovanje vplivov v primeru izrednih dogodkov.

Obrat večjega tveganja

Po smernici Seveso spada Talum med obrate večjega tveganja, zato ima izdelano Varnostno poročilo ter Načrt zaščite in reševanja. Na tej osnovi smo prejeli okoljevarstveno dovoljenje za obrat, v katerem sta opredeljena tudi ukrepanje in izvajanje aktivnosti v primeru nesreče na večjih virih tveganja.

Svoja pripravljenost primernega in pravočasnega ukrepanja smo preverili na vaji 6. maja 2022.

Pomen vaje

Na vaji je bilo preverjeno operativno posredovanje sil za zaščito in reševanje. Aktivirane so bile sile in sredstva za zaščito, reševanje in prvo pomoč na lokaciji Industrijske cone in izvedena evakuacija iz bližnjih objektov.

Na vaji je sodelovalo skupaj 23 gasilcev s sedmimi vozili, in sicer poklicni gasilci oddelka požarnega varstva družbe Vargas-Al, operativna enota Prostovoljnega gasilskega društva Talum Kidričevo, ekipa fizično-tehničnega varovanja družbe Vargas-Al, služba Skladnost poslovanja ter sodelavci iz PE Rondelice.

Omeniti velja, da sta bili na območju Taluma prvič uporabljeni vozili Gasilske zveze Kidričevo ZD 28 (zglobno dvigalo višine 28 m) in PGD Ptuj ALK 32 (avtolestev z zgibnim lestvenikom 32 m).

Pri vaji so bili preverjeni tudi sistemi komuniciranja in obveščanja med udeleženci. Po vaji je bila opravljena še analiza, na osnovi opažanj pa smo si zapisali aktivnosti za izboljšave.

Potek vaje

Lokacija: Proizvodnja ozkega traku

Ocena pripravljenosti

S prikazanim na vaji in na osnovi narejene analize lahko ocenimo, da imamo v Talumu sile in sredstva, s katerimi lahko v primeru nesreče preprečimo in bistveno zmanjšamo vplive na ožje in širše okolje. Kljub temu ne smemo pozabiti na najpomembnejše, to pa je preventivno delovanje, s katerim preprečimo, da bi se izredni dogodki splah pripetili.

“S preventivnim delovanjem preprečimo, da bi do izrednih dogodkov sploh prihajalo.”

AKTIVIRANJE ROČNEGA JAVLJALNIKA POŽARA NA LINIJI “OZKI TRAK 1”

Na alarm se je prva odzvala ekipa poklicnih gasilcev oddelka za požarno varnost družbe Vargas-Al, malo za njo pa še skupini prostovoljnih gasilcev iz PGD Talum Kidričevo in PGD Ptuj.

REŠEVANJE PONESREČENCEV IN GAŠENJE S PRAHOM IN VODO

Gasilci so nemudoma začeli reševati ponesrečence ter gasiti požar s prahom in vodo. Po obvladanju navideznega požara v objektu so s pomočjo zgibnega dvigala in avtolestve začeli gasiti ostrešje in reševati ponesrečenca s strehe. □

INTERVJU

Šport kot priložnost za osebno in poslovno rast

Pogovor z Davidom Bogadijem,
sodelavcem v PE Rondelice in
profesionalnim športnikom

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: STANKO KOZEL,
ARHIV DAVIDA BOGADIJA

V času, ko smo v strategiji nadgradili vrednote, po katerih talumovci delamo in živimo, je prav, da nanje pogledamo še z drugačnega zornega kota. Vsaka nova perspektiva nam namreč omogoča dodaten uvid, ki nas bogati. Pa naj se tokrat pogled na vrednote ustavi na profesionalnem športu, s katerim se radi istovetimo, ter na športnikih, v katere na tekmah polagamo svoje upe. O svojih športnih začetkih, izzivih in uvidih je za časopis Aluminij tokrat spregovoril sodelavec David Bogadi, ki se je že v otroštvu zavezal rokometu ter z zaupanjem, vztrajnostjo, strastjo in predanostjo ciljem z ekipo rokometnega kluba Jeruzalem - Ormož nanizal odlične športne uspehe.

Zakaj roketmet in ne nogomet, tako kot je v našem lokalnem okolju v navadi?

V Ormožu je športna zgodba nekoliko drugačna kot na Ptujju in v njegovi bližnji okolici. Pri nas je roketmet kralj športov in veliko otrok in mladostnikov se odloča prav za ta šport.

V čem pa je bistvena razlika med nogometom in roketmetom?

Kot otrok sem igral oboje, zato poznam razlike med obema športoma. Poleg tega, da se nogomet igra z nogami, roketmet pa z rokami, je razlika tudi v tem, da je roketmet veliko bolj dinamičen in da je žal tudi bolj grob šport, saj je med igralci več telesnega stika.

Kdaj ste se zaljubili v ta šport?

Za moja ljubezen do rokometu je zaslužna sestra, ki me je kot otroka peljala s seboj na več rokometnih tekem. Sama je v tistem času verjetno bolj občudovala postavne fante kot sam šport, mene pa je igra povsem prevzela in v četrtem razredu sem se pridružil rokometni ekipi in začel trenirati.

Kako pa sestra danes gleda na vas in na vaše športne uspehe?

Mislím, da je sestra moja najbolj predana oboževalka (smeh). Je tudi kritična in njeno mnenje pri meni vedno šteje, mi je pa všeč, da mi ga nikoli ne vsiljuje. Ve, da je za del mojega uspeha zaslužna prav ona. Brez nje namreč ne bi bilo mojega rokometu.

V športu (tako kot tudi na drugih področjih) vedno pride prelomni trenutek, ko se športnik vpraša: »Čemu je meni tega treba?« V tem trenutku je treba najti motivacijo za nadaljevanje. Kaj je vaša motivacija?

Ja, seveda. Meni se je to zgodilo ob poškodbi. Vprašal sem se, ali vlažek res odtehta koristi. Odgovor je verjetno ne, če te v športu ne vodita močna strast in predanost poslanstvu. Podobno je tudi na vseh drugih področjih. Srečo imam, da delujem v okolju, ki me podpira in spodbuja. Brez ljudi in navijačev, ki verjamejo vate, pač ne gre.

Kaj pa rokometna ekipa? Je tudi to del vaše motivacije?

Fante v klubu jemljem kot del moje razširjene družine. So pa še veliko več od tega - lahko rečem, da so to moji najboljši prijatelji, ki jim v vsakem trenutku popolnoma zaupam. Ja, tudi to je energija, ki me motivira.

Kdaj je prišlo do točke, ko je rekreativni šport za vas prerasel v profesionalizem, in kaj se je pri tem spremenilo?

Zadeva je postala resna, ko sem prišel v člansko ekipo. Če sem prej lahko kakšen trening izpustil, ker se mi tisti dan pač ni dala, pa profesionalizem s seboj prinaša tudi odgovornost. Šport od tebe namreč zahteva popolno predanost in določeno mero odrekovanja in žrtvovanja. Kot profesionalni športnik vsak

dan treniraš, sobote pa so rezervirane za tekme. To je težje, ko imaš družino - želel bi na primer več časa preživeti z družino, se udeležiti sobotnega piknika ..., a veš, da te čaka tekma. To ni samo tvoj drugačen življenjski slog, temveč se način življenja spremeni tudi tvoji družini. Če tega ne razumejo ali ne morejo sprejeti, potem kot družina ne morete dobro delovati.

Kaj pa prehrana? Tudi področje kulinarike zahteva pri športu posebno pozornost.

Za športnike velja poseben režim prehranjevanja. Sam na srečo nimam težav s težo, sem pa ljubitelj pice in morske hrane. Zavedam se, da se človekov metabolizem z leti spreminja in da bom v prihodnosti tudi sam moral še bolj paziti na prehrano in na svoje telo.

Velja načelo, da so mladostniki, ki se ukvarjajo s športom, v šoli kljub vsem obveznostim uspešnejši od tistih vrstnikov, ki se zunaj šole ne ukvarjajo s hobiji. Upam si trditi, da to velja tudi v odraslosti. Kaj menite?

S to trditvijo se povsem strinjam. Če se v prostem času ukvarjaš še s čim, je zate pomembno, da si čas, ki ga imaš na razpolago, čim bolj organiziraš in posledično si bolj discipliniran, motiviran in osredotočen. Ob teh vrednotah pa tudi rezultati ne izostanejo. Šport pa ti da še velika več, na primer borbeni duh, vztrajnost in osredotočenost k cilju, ki so tudi v odraslosti nepogrešljive vrednote za uspešnost - ne samo poslovno, pač pa na vseh področjih človekovega življenja.

V smislu vrednot je razlika med športi posameznikov in ekipnimi (timskimi) športi. V čem?

Ekipni šport te nauči tolerance do drugačnosti. Pokaže ti, da smo ljudje med seboj različni in da si človeka, ki bo del tvoje ekipe, ne moreš vedno izbrati po lastni volji. Iz tega, kar ti je dana, moraš torej ustvariti največ, kar se da. Tudi če ti nekdo kot oseba ni blizu, ima zagotovo nekaj, kar bo tudi tebi pomagalo, da

boš boljši. Vsak človek je namreč zate lekcija, poligon za učenje. Ko enkrat ponotroniš takšen način dojemanja drugačnosti, je zate v ekipnem športu vse lažje. To miselnost je mogoče prenesti tudi na raven timov v podjetju.

Se strinjate s trditvijo, da te šport na mehek način nauči lekcije o medsebojnih odnosih?

Ja, popolnoma. Tega se naučiš že v mladosti in ne šele takrat, ko že stopiš na pot odraslosti, postaneš del neke delovne ekipe. Takrat je zate vse velika težje.

V Talumu smo letos v skladu s strategijo nadgradili naše vrednote. V kratiki ZIP2 so zajete vrednote zaupanje, inovativnost, prilagodljivost in produktivnost. Katera izmed teh štirih je na vaši lestvici vrednot najvišje?

Zaupanje.

Zakaj?

Svoji ekipi moram 100-odstotno zaupati. Če ni tako, potem kot ekipa ne moremo dobro delovati in zmagati. Tudi ko nisem na igrišču, je zaupanje zame najpomembnejša vrednota.

Kaj loči zmagovalno ekipo od nezmagovalne? Kaj je začimba?

Strast. Morda tudi to, da smo športniki, ki prihajamo iz okolij, ki v slovenskem prostoru veljajo za obrabna, še toliko bolj zagnani pri dokazovanju, da smo veliki, boljši, močnejši, zmagovalni. Šteje pa tudi podpora soigralcev in navijačev.

V tokratni številki časopisa pišemo tudi o kulturi delanja napak. Ali se podpora soigralcev dotika prav tega področja?

Ja, točno tako. Ko ekipa zmaguje, ni težko živeti vrednot, te pa se povsem razgalijo v trenutkih, ko ne gre vse po načrtih. Sam sledim načelu, da soigralca ne glede na to, kakšno napako naredi, vedno podprem, ga spodbudim in mu ne krham samozavesti. Vemo namreč, da napake nihče med

nami ne naredi namerno in da so napake del športa in tudi življenja. Ni se jim mogoče izogniti. Naša reakcija na napako pa pove, kdo smo, kakšno kulturo delanja napak imamo in kako nanje odreagiramo takrat, ko jih naredijo drugi.

Vsako podjetje ima svoje poslanstvo, strategijo, vizijo in cilje. Tisti, ki veljajo za Talum, so zaposlenim znani. Ali tudi v športu delujete po podobnem principu?

Naša pot je znana in imamo tudi svoj slogan, ki nas povezuje in se glasi: »Napred plavit!« (napred pomeni naprej, modra pa je barva našega dresa). Strategija tako kot podjetje ves čas prilagajamo sami igri, je pa za nas značilna dobra obramba. To nas dela odlične. Naš cilj za prihodnost pa je v lokalnem okolju pritegniti čim več podmladka in še naprej zmagovati na evropskem parketu.

Od leta 2019 ste zaposleni v Talumu, v PE Rondelice. Ste Talum poznali že od prej?

V Talumu sicer ni bil zaposlen nihče od sorodnikov, so pa na delo v tovarno odhajali ljudje iz našega okolja. Talum je bil zaradi njihovega pripovedovanja zame tisto podjetje, v katerem bi se tudi sam rad zaposlil. Zdaj, ko v njem delam, sem z izbiro zelo zadovoljen.

Kaj so v PE Rondelice vaše delovne naloge?

Skrbim, da je v proizvodnji dovolj vhodnega materiala, da procesi nemoteno potekajo.

Kaj je po vašem mnenju v medsebojnih odnosih na delovnem mestu največji izziv?

Ljudje smo različni in izziva zame sta vedno iskanje konstruktivnega dialoga s slehernim in spoštovanje naše drugačnosti. Vesel sem, da se s sodelavci dobro razumemo in s tem ustvarjamo dobro delovno klimo. Izkaristil bi priložnost in se zahvalil svojim vodjem in sodelavcem za vsa podpora in razumevanje. Tudi oni so del moje spodbude in uspeha.

Če bi svoje najožje sodelavce ta trenutek povabil z žogo na parket, ali bi SI UPALI sprejeti izziv?

Ja, seveda. Kar nekaj se jih ukvarja s športom in po mojem bi izziv z veseljem sprejeli.

Jih torej kar povabiva?

Ja, dajva.

Ekipa časopisa Aluminij se bo z veseljem pridružila izzivu, ga ovekovečila v objektiv in vam razkrila rezultat tekme. ☐

Vzdevek: Bugi

Rojen: 26. januarja 1989

Igralno mesto: levo krilo

Klubi: RK Jeruzalem Ormož, RK Drava Ptuj, RK Maribor Branik, RK Jeruzalem Ormož (od leta 2018)

Največji uspehi:

leta 2017 osvajitev srebra z Mariborom na pakalnem tekmovanju Final 4 v Mariboru, v letih 2010 (Maribar), 2012 (Podčetrtek) in 2018 (Ljutomer) osvajitev bronzaste medalje na pakalnem tekmovanju Final 4 z Jeruzalemom, leta 2021 osvajitev četrtega mesta v ligi NLB, leta 2021 igranje v evropskem pakalu EHF.

Hobi: Za hobije nimam časa.

NAJ FILM: Telesni čuvaj (Man on Fire)

NAJ KNJIGA: Robin S. Sharma, Menih, ki je prodal svojega ferrarija

NAJ GLASBA: hrvaška (dalmatinska)

MOJA NAJLJUBŠA HRANA JE pica in majska hrana.

NA SAMOTNI OTOK BI VZEL nož, vžigalce in pitno vodo.

ČE BI IMEL ČAROBNO PALČKO, BI končal vse vojne in lakota.

28 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

FOTOREPORTAŽA

4. Talumov družinski dan

ALEKSANDRA JELUŠIČ, FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Talumovci smo se s svojimi družinami 18. junija 2022 družili na tradicionalnem, 4. Talumovem družinskem dnevu. Vzdušje je bilo odlično, za kar so poskrbeli poletna temperatura, okusna jedajača in pijača, pester program, voda in dobra volja obiskovalcev.

Vsi tisti, ki se nam letos zaradi dela ali drugih obveznosti niste mogli pridružiti, vabljeni na dogodek prihodnje leto. □

FOTOREPORTAŽA

20. Rišemo in pišemo

DANICA HRNČIČ, FOTO: STANKO KOZEL

Petkovo popoldne, 3. junija 2022, smo se družili z našimi otroki. V okviru projekta Zdravo Talum smo za otroke naših sodelavcev pripravili že 20. dogodek Rišemo in pišemo. Za otroke smo pripravili različne igrice, ki so jih nasmejale, zabavale in razgibale. Tudi našemu osebному vabilu k ustvarjanju so se odzvali. Prejeli smo veliko risbic, grafik in video posnetkov. □

ZDRAVO TALUM

KADROVSKE ŠTIPENDIJE RAZPIS ZA ŠOLSKO LETO 2022/23

Prijave nam do 1. avgusta 2022 pošljite na naslov: TALUM d. d. Kidričevo, Kadrovska služba, Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, ali na e-naslov: mateja.sirec@talum.si. □

Več na: talum.si/mladi

PRIJAVE DO
1. AVGUSTA
2022

DOGODKI

Srečanje kadrovskih štipendistov

NATAŠA VODUŠEK FRAS

FOTO: **DUŠAN SKLEDAR**

V Talumu smo prve kadrovske štipendije podelili že leta 1964. Zadnja leta, ko so nam razmere to dopuščale, smo štipendiste vedno povabili medse, da bi se še bolje spoznali. Letos smo srečanje pripravili 21. aprila. Udeležilo se ga je več srednješolcev, saj so bili študenti zadržani zaradi študijskih obveznosti.

Za večino udeležencev letošnjega srečanja je bilo to tudi prvo srečanje v Talumu. Predsednik uprave Marko Drobnič jim je uvodoma predstavil naš proizvodni program. V nadaljevanju smo zanje pripravili krajše tekmovanje o poznavanju aluminija in zabavne igre, vse z namenom, da se med seboj spoznajo, se povezujejo in družijo. □

Čas našega bivanja v Albaniji je prehitro minil. Vrnili smo se polni različnih vtisov in obogatjenih izkušenj. Zahvaljujemo se Talumu za pomoč pri izvedbi našega gostovanja.

DOGODKI

V Draču se je po slovensko pelo, igralo in plesalo

Moški pevski zbor Talum Kidričevo

EDVARD HOJSKI, FOTO: ARHIV MoPZ Talum

Po uspešni prijavi na izbor letošnje prireditve društva KVRS v okviru blagovne znamke Si.in (Slovenija v) je bil med številnimi prijavljenimi izbran Moški pevski zbor Talum Kidričevo. Prizorišče letošnjega festivala, ki je trajal od 16. do 20. junija, je bil Drač (Durrës), drugo največje mesto v Albaniji.

Festival je potekal tri predstavitvene večere na velikem glavnem trgu. Sodelovale so različne skupine: pevski zbori, folklorne skupine, godbe na pihala ... Vsaka skupina je za svoj nastop imela predviden časovni okvir. Predstavili smo širok nabor pesmi slovenske kulturne dediščine, pa tudi sodobne priredbe veselih dogodkov. Na pregretem odru smo tako kot že preteklo leto združili glasove s člani moškega pevskega zbora iz Rogoznice. Predstavili smo se s programom veselih in razigranih skladb ter poželi gromek aplavz številne publike na plaščadi pred kulturnim domom mesta Drač.

Prsti čas smo izkoristili za ogled Drača in njegovih znamenitosti ter se podali tudi v glavno mesto Tirano. Izkušeni vodiči so nam poleg znamenitosti mest predstavili še navade in način življenja prebivalcev dežele orlov. □

DOGODKI

Po 917 dneh spet na koncertnem odru

ŠOŠANA FRANK LIČINA,
FOTO: ŠOŠANA FRANK LIČINA

Godbeniki Pihalnega orkestra Talum Kidričevo smo 19. junija po dveh letih in pol ponovno stopili na oder in odigrali koncert. S srcem in dušo smo se prepustili toku ljubezni do glasbe, ki nas združuje že toliko let. Lepo je bilo. Hvala dirigentu Tomu Hajšku, Talumu za podporo pri izvedbi koncerta in dragi publik, ki nam ostaja zvesta. **Se vidimo 18. decembra!** □

32 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

BILI SMO

Karierne priložnosti v Talumu

NATAŠA VODUŠEK FRAS,

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ, ADRIANA ZELENIK

Kako poteka delo v Talumu in kakšne karierne priložnosti ponujamo mladim (dijakom in študentom), iskalcem zaposlitve in osebam, ki iščejo nove delovne izzive, smo v pomladnih mesecih predstavili na več dogodkih.

Na Ptujju smo se 13. maja predstavili na prvem kariernem sejmju, ki je obiskovalce vabil s sloganom Dobra služba najdete tudi doma. Pobudnik in organizator dogodka je bil Manager klub Ptuj, ki je v sodelovanju z razstavljalci potencialnim bodočim sodelavcem želel sporočiti in jih prepričati, da lahko odlične karierne priložnosti najdejo doma, v lokalnem okolju, kjer delujejo odlična in uspešna podjetja.

Sledila sta dva karierna dogodka v Mariboru. 18. maja smo bili na Zaposlitveni tržnici Fakultete za strojništvo Univerze v Mariboru, dan kasneje, 19. maja, pa na kariernem sejmju MojeDelo.com. Zaposlitvena tržnica na fakulteti je bila predvsem namenjena povezovanju, mreženju in krepitevi sodelovanja med podjetji in študenti fakultete. Na kariernem sejmju pa se je predstavilo več kot 50 slovenskih in tujih delodajalcev, ki so na razstavnih prostorih opravljali tudi zaposlitvene razgovore. Večino obiskovalcev našega razstavnega prostora so zanimala aktualna prosta delovna mesta in pogoji dela.

16. junija smo se v Mariboru udeležili še predstavitvenega srečanja na temo vaještva, ki ga je GZS pripravil v sodelovanju s TŠC Maribor. Srečanje je bilo namenjeno spoznavanju podjetij, v katerih lahko vajenci ali dijaki opravljajo vaještvo oziroma praktično usposabljanje z delom. Kot kaže, bomo tudi v Talumu že v naslednjem šolskem letu začeli sodelovati s prvimi vajencem. □

POSLOVNI DOGODKI

ASI – Celovita podpora podjetjem za **aktivno staranje delovne sile**

LILIJANA DITRIH

Naša storitvena družba Talum Inštitut je bila uspešna na javnem razpisu za sofinanciranje podjetij pri pripravi strategij za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih in krepitevi njihovih kompetenc v okviru programa Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (ASI).

Osem sodelavk in sodelavcev, starejših od 50 let, je maja z delavnico Komuniciranje, temelj vsake aktivnosti uspešno zaključilo usposabljanja v okviru programa. Usposabljali so se na področju digitalnih veščin in komuniciranja. Vzdušje na delavnicah je bilo sproščeno, udeleženci so se med seboj spodbujali in sodelovali. Želimo jim veliko uspeha pri vsakodnevni uporabi novih veščin v praksi. □

ASI

Celovita podpora podjetjem
za aktivno staranje delovne sileJavni študentski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike SlovenijeREPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTIEVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Projekt sofinancirata Ministrstva za dela, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada.

BILI SMO**Naša ekipa na Case Study Competition****TOMAŽ PETERKOVIČ, FOTO: IEDC BLED**

Talumova ekipa se je tudi letos udeležila nacionalnega tekmovanja Case Study Competition, ki je potekalo 21. in 22. junija na Bledu. Na tekmovanju interdisciplinarne ekipe rešujejo poslovne primere iz prakse. Našo šestčlansko ekipo so letos sestavljali sodelavci Monika Vinkovič in Jan Maroh iz PE Ulitki, Matej Mesarič iz PE Rondelice, Tomaž Peterkovič iz PE Servis in inženiring ter Uraš Mohorko in Samo Šimenko iz strokovnih služb.

Ekipa je dobro sodelovala ter skozi tekmovanje nadgradila sposobnost reševanja problemov z elementi inovativnosti in hitrega odločanja. □

BILI SMO**KADrovska KONferenca KAKO 2022****DUŠAN SKLEDAR, FOTO: ARHIV ORGANIZATORJEV**

V Rogaški Slatini je 19. in 20. maja potekala kadrovska konferenca KAKO 2022. Na predavanjih in delavnicah so mnenja in izkušnje izmenjali različni vodilni strokovnjaki s področij delovnega prava in kadrovskega svetovanja. Uspešna slovenska podjetja so predstavila, kako so teorijo uspešno prenesla v prakso. Med tistimi, ki so svoje izkušnje delili z drugimi, je bil tudi Talum. Predstavili smo projekt prenove plačnega modela. □

BILI SMO**Zbirka Kerblerjevih fotografij krasí nove prostore inštituta****NATAŠA VODUŠEK FRAS, FOTO: ALEŠ FEVŽER**

Zbirko fotografij našega upokojenega sodelavca, fotografskega mojstra Stojana Kerblerja, si je mogoče ogledati tudi v novih prostorih Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa v UKC Ljubljana. Odprtje stalne fotografske razstave Kerblerjevih fotografij, ki smo si jih v Talumu sicer najprej ogledali na razstavi v naši avli konec leta 2018, potem pa smo se jih odločili podariti inštitutu, je zaokročila slovesnost ob odprtju nove stavbe in 50-letnici delovanja inštituta 18. maja letos. Na stenah inštituta poleg fotografij Stojana Kerblerja visijo še dela Aleša Fevžerja in Joca Žnidaršiča. □

IZOBRAŽEVANJE

Napake so del zgodbe o uspehu in ne neuspehu

Kultura "delanja napak" je del odličnosti in rasti vseh nas v Talumu.

BRANKO ŽUNEC,
direktor Družbe za odličnost,
poslovni partner Taluma pri
razvoju vodstvenih kompetenc
in kulture odličnosti

Vsakemu od nas se kdaj zgodi. Napaka, spodrslijaj, kiks. Pravijo, da kdor dela in se trudi, vsake toliko naredi tudi kakšno napako. Kljub temu pa napake običajno povezujemo z občutkom nesposobnosti, manjvrednosti in neuspeha. A če pogledamo v preteklost in se spomnimo vseh naših napak, kaj hitro ugotovimo, da so nas prav neuspehi in velike "neumnosti" naučile dragocenih lekcij, zaradi katerih smo zrasli, postali še boljši in okrepili svojo samozavest. Drži?

V tokratnem članku bi želel poudariti, kako pomembno je, da: vsak pri sebi sprejme napake kot del zgodbe o uspehu (namerne napake so tukaj izključene in se sankcionirajo v skladu s predpisi),

- pri drugih napake jemljemo kot posledico truda in želje po uspehu in jim v trenutku, ko se napaka zgodi, priskočimo na pomoč,
- se napak ne bojimo, ampak jih sprejmemo in s tem zmanjšamo strah pred njimi (pa tudi verjetnost, da se bodo zgodile) ter okrepimo fokus na svoje prioritete oziroma delo.

Ključna je prva reakcija vodje

Ključna vloga pri krepitvi kulture sprejemanja napak kot dela zgodbe o uspehu so vodje, ki s svojim načinom reagiranja in komuniciranja v sodelavcih krepijo občutek cenjenosti in vrednosti. Še posebej **prva reakcija vodje**, ko se napaka zgodi, je ključna za to, kakšno samozavest in fokus bo imel sodelavec v prihodnje. Zato, vodje, pazite na svojo prvo reakcija.

Kaj pomeni pravilna prva reakcija vodje ob napaki?

Priporočam reagiranje v treh korakih.

1. KORAK

Najprej sodelavca pomirimo (vsak reagira drugače) in preverimo, kako lahko zadeva čim prej uredimo: "Nima smisla, da se sekiramo. Poglejmo, kako bomo zadevo čim prej uredili. Kakšne možnosti imamo?" S tem usmerimo pozornost na čimprejšnjo rešitev in odpravo napake ali preprečitev morebitne poslovne škode.

Vsaki ekipi v Talumu priporočam, da za izboljšanje odnosa do dela in dvig produktivnosti (s čim manj napakami) naredi naslednje:

- S sodelavci se pogovorite o tem, kako pomembna je, da se napake odkrijejo čim prej. Če je treba, navedite primer skrivanja in primer pravočasnega posredovanja informacije o napaki ter kolikšna je bila razlika v porabi časa, denarja in živcev v enem in drugem primeru.
- S sodelavci se dogovorite za pravilo odnosa do napak, ki ga boste v prihodnje upoštevali, ko se napaka pripeti.
- Bodite dosledni in neomajni pri upoštevanju pravila: "Napake posredujemo čim prej, da jih tudi rešimo čim prej."
- Če želite, lahko tudi vi uvedete bonus petih dovoljenih napak. Ko se zgodi 3. napaka, opozarite. Ko se zgodi 4. napaka, se pogovorite. Ko se zgodi 5. napaka, je bonus izkoriščen. Od tam naprej vsaka napaka prinaša določeno sankcijo (nižjo oceno pri produktivnosti).
- Če se sodelavci ne bodo bali napak, jih pri delu ne bo vodil strah in število napak se bo prav gotovo zmanjšalo, kar so potrdile številne raziskave.
- Ko se napaka pojavi in potem ko jo uspešno odpravite, poskrbite, da delite dobre izkušnje in spoznanja iz napake z drugimi oddelki in sodelavci (da se iz nje lahko vsi naučimo nekaj koristnega) in da začnete razvijati kulturo: "Pri nas so napake sestavni del posla in najboljše pokažejo, koliko držimo skupaj kot ekipa."

2. KORAK

S sodelavcem ali sodelavci, ki so bili vključeni, se po odpravi napake pogovorimo o tem, kaj je bilo vzrok za tisto, kar se je zgodilo. Da preprečimo, da bi se ponovilo. Prav tako preverimo, kaj so se sodelavci ob tem naučili.

Kakšne so koristi takšne kulture in delovanja sodelavcev?

Napak je manj, uspehov pa bistveno več. Če se napake že pripetijo, se informacije o njih hitro razširijo med sodelavci in vodji. Zato se hitreje odpravijo, kar pomeni manj porabe časa, denarja in živcev. Sodelavci se odkrito pogovarjajo tudi o tem, kaj narediti, če "gre slučajno kaj narobe", da so vsi pripravljeni na izredne situacije. V primeru izrednih situacij sodelavci reagirajo umirjeno in samostojno. Takaj začnejo reševati situacijo, brez nepotrebne vznemirjenja in izgube časa. Vodje vključijo v reševanje samo takrat, ko sami težave res ne morejo odpraviti. Zaupanje je močno in odločitve se sprejemajo dovolj hitro, da podjetje ne samo obdrži, ampak tudi krepi svojo konkurenčnost na trgu.

Zadnji dve leti, ko nam je vsem skupaj živce načenjala korona, smo vsi zaposleni v Talumu pokazali in dokazali, da v najtežjih trenutkih "držimo skupaj". Naj se ta duh in pristop nadaljuje in krepi še naprej, da bo vsakemu od nas še bolj v ponos, da je del izjemne ekipe v dresu Taluma. Naj bodo tudi naše napake dokaz našega poguma in izjemnosti. Nikoli se ne ve, kdaj bo kakšna »napaka« prinesla kakšno odlično lekcijo ali celo inovacijo.

3. KORAK

Ocenimo, ali bi bila spoznanja in lekcija iz napake koristna še za koga drugega iz ekipe ali celo za vodjo druge ekipe oziroma poslovne enote, in jih delimo z njimi na sestanku ali kakšni interni delavnici. Kultura uspešnega sodelovanja se gradi tudi s tem, da se o pomembnih zadevah pogovarjamo skupaj, jih delimo in se eden od drugega učimo.

36 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

BILI SMO

Sindikalni izlet: **Potepanje po Avstriji**

IGOR JEZA, FOTO: MIRAN JEZA, JANEZ TACIGA

Po obdobju covida-19, ko so bili naši stiki in gibanje omejeni, smo se zaposleni še toliko bolj razveselili izleta, ki je bil odlična priložnost za druženje in širjenje obzarij. Tokrat smo se odpravili v Avstrijo, na ogled mogočnega Grossglocknerja in slapov Krimml.

Nacionalni park Hohetauern

Na pot proti avstrijskim vršacem smo se odpravili 11. junija v zgodnjih jutranjih urah. Ko smo prispeli do reke Möll, se je avtobus začel počasi vzpenjati proti najvišji avstrijski gori Grossglockner. Spotoma smo se ustavili v kraju Heiligenblut in si ogledali cerkev, v kateri hranijo relikvijo z Jezusovo krvjo. Pot nas je nato vodila v nacionalni park Hohetauern in po strmi vijugasti alpski cesti smo vztrajno osvajali mogočno gorovje.

Na vrhu gore nas je presenetil sneg

Zapeljali smo se do plaščadi cesarja Franca Jožefa, od koder smo v čudovitem vremenu občudovali vrh Grossglocknerja (3797 metrov) in ledenik Pasterze (ime izvira iz slovenskega samostanika pastirica). Na najvišji točki gorske ceste, imenovani Edelweiss Spitze, so nas pričakali sneg in svizci, ki so se brezskrbno sprehajali po pobočju. Po spustu smo na drugi strani gore prispeli v deželo Salzburg. V kraju Bramberg am Wildkogel smo se namestili v hotelu Landhotel Kaserer, kjer so nam postregli s pristno avstrijsko večerjo. Sledila je nočitev.

Slapovi Krimml

Naslednji dan smo se po zajtrku odpravili k mogočnim slapovom Krimml, najbolj slikovitim slapovom v Alpah. Voda se vanje steka iz 12 ledenikov, slapovi pa padajo v dolina z višine 395 metrov. Sprehodili smo se med brzicami in slapovi, ki so ponudili odlično priložnost za fotografiranje.

V popoldanskih urah smo se polni prijetnih vtisov odpravili proti domu. Na poti smo si obljubili, da se ponovno družimo na jesenskem izletu.

Hvala vsem udeležencem za prijetno druženje. ☐

V objemu Julijskih Alp

MARJETKA LEDINEK, FOTO: SLAVKO KRAJNC

Člani aktiva krvodajalcev Taluma smo se 21. maja odpravili na izlet proti Gorenjski. To je bil v zadnjih dveh letih, ko so zaradi covida veljale spremenjene okoliščine, že naš drugi podvig, ki smo ga uspešno realizirali.

Degustacija na turistični kmetiji

Na poti smo naredili krajši postanek za domači sendvič, ki je bil dobra podlaga za poznejšo degustacija. Obiskali smo namreč turistično kmetijo Matijovc, ki se ukvarja z integralno pridelavo zelenjave in sadja. Slednjega predelajo v kis in žganje ali pa ga posušijo. Na kmetiji smo si ogledali predstavitveni film ter različne procese, nato pa so nam postregli z jabolčnim sokom, krljji, jabolčnim čipsom in aperitivom.

Naravni rezervat Zelenci

Dobro razpoloženi smo pot nadaljevali v dolino Save Doline ter mimo Majstrane in Krajske Gore prispeli do naravnega rezervata Zelenci, kjer je našlo dom veliko ograženih rastlinskih in živalskih vrst. Ena izmed bolj zanimivih je rastlina z imenom mesojeda rosika. Kraj nas je povsem očaral, a se v rezervatu nismo predolgo zadrževali, saj nas je že čakala skakalnica velikanka.

Kraljica velikanka

Z nje resda nismo skočili, smo si jo pa z zanimanjem ogledali, a še prej smo se okrepčali z malico. Priznati moramo, da nas je že sam pogled na velikanko navdajal s spoštovanjem in ponosom, malce pa tudi s strahom. Skakalnica je povsem izpolnila naša pričakovanja, saj je ponudila očarljiv pogled na najslikovitješko alpsko dolino v Sloveniji – dolino pod Poncami, obisk Nordijskega centra pa nam je dal podrobnejši vpogled v zgodovino in tradicija smučarskih skokov.

V Kranj na pivo

Po avanturističnem vzponu na velikanko je bil čas za pivo. Ponudili so nam ga v Kranjski pivovarni in moramo priznati, da nam je z užitkom steklo po grlu. Ker se vse dobre stvari navadno končajo s kulinariko, smo si tudi mi pred koncem našega potepa v gostišču Štorman privaščili pozno kasilo.

“Nič ni udobnejšega kot biti doma.” (Jane Austen)

Čeprav so izleti super in vznemirljivi, pa na koncu človek vedno znova ugotovi, da je najlepše in najbolj udobno doma. Tako kot prejšnji izlet nam bo tudi ta ostal v lepem spominu v upanju, da ga drugo leto ponovimo. ☐

Degustacija na turistični kmetiji Matijovc

Naravni rezervat Zelenci

Dolina pod Poncami

Na kraljici velikanki

38 Časopis ALUMINIJ 4-6/2022

Prenovljena terasa **Gostilne Ribič**

NATAŠA VODUŠEK FRAS, FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Gostje Gostilne Ribič lahko od konca aprila posedijo na prenovljeni terasi. Prenova terase je prvi korak v naših načrtih za osvežitev podobe lokala. Projekti za nadaljevanje uresničevanja naše vizije Ribiča so v pripravi. Prizadevamo si, da bomo kandidirali tudi za razpoložljiva evropska in nacionalna sredstva za to dejavnost.

V naslednjem obdobju bomo tako uredili še del notranjosti, točilni del in sanitarije. Veliko večji izziv predstavlja tipično meščansko podstrešje. Tam bi radi uredili ekskluzivna prenočišča za zahtevne goste, ki bi jim na enem mestu ponudili odlično jedačo in pijačo, rimski Ptuj, umetnost ..., vse z občutkom za prepletanje zgodovine, tradicije in sodobnosti.

Družba Vital je imela Gostilno Ribič v najemu od julija 2016 do konca julija 2021, ko smo najemni odnos spremenil v lastniškega. □

UREDNIŠTVO ČASOPISA

Alukolumna

Si spreten/spretna z besedami? Rad/rada pišeš? Če je tvoj odgovor pritrdilen in si sodelavec/sodelavka Taluma, te vabimo v ekipo uredništva časopisa Aluminij, kjer smo zate prihranili stran za domiselno, duhovito, iskrivo in drzno kolumno.

Si dovolj pogumen/pogumna, da sprejmeš izziv?

PIŠI NA E-NASLOV: aleksandra.jelusic@talum.si.

Hvala Gregorju Jurku, ki nas je več let kot član ekipe uredništva časopisa Aluminij razveseljeval s svojimi zapisi. □

ZAHVALI

Ob izgubi dragega življenjskega sopotnika

FRANCA TURKA

iz Kajuhove ulice 11, Kidričevo, upokojenca Taluma,

se iskreno zahvaljujemo družbi Talum in sindikatu SKEI Talum za darovano cvetje, sveče in odigrano žalostinko.

Vedno bo ostal vsem v spominu.

Vsi njegovi

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta, tasta in dedka

MAKSA LAMPRETA

iz Župečje vasi 50a, upokojenca Taluma,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu SKEI Talum za darovane sveče in odigrano žalostinko. Vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. **Vsa toplina njegovega srca bo ostala vedno z nami.**

Vsi njegovi

		TALUM		MODRA MIHEL: SLOVENSKI PREGOVOR		JELEN ALJ BRNJAK S 4. IZRASTKO NA VSAKEM ROGU, OSMAK		SLOVENSKA TV VOJTELJICA (NINA)		OVEN, KI RAD TRKA			
RESTAVIL: JANKO ŠEGLJULA		RIBIČ, KI LOVI S SAKOM		DEJAVNOST OSMIJIŠČARJEV		KOS RAZBITE POSODE		IZDELOVALEC UZD ANTON OCVIRK		VIKTOR PARMA LITUJ		SLOVENSKA ŠAHISTKA GROGAR	
SODOBNIK (KOLIJ.)										APOLONOV SVEČENIK V TROJI NIČZEMSKI TV KUHAR (RUDOLPH VAN)			
SLOVENSKA GLASBENA SKUPINA								DOLGA, TANKA CIGARA JACK LONDON					
SLOVENSKA PESNICA (MAJDA)				BENČNA STRAN EMLIJA						SPREMILJEVALCI BOGA DIONIZA PREBIVALCI KORIT			
AGENCIJA ZA JAVNO-PRAVNE EVIDENCE IN STORITVE						ELEKTRO-INSTALATER UNICONOVO BREZ-ALKOHOLNO PIVO							
BAFKO RIGOLJČ				HRVAŠKI OTOČEK, MAON HIMALAJSKA KOZA				NASPROTNO OD STARO LADJSKA KABINA				STARO-JUDOVSKI KRALJ URŠKA IGLIČAR	
TALUM		OFICIR V ŠTABU, STAROVED BISTROST, PRO-DORNOST								PREBIVALEC ROMUNIJE TONE SELIŠKAR		VRSTA GRANITA, IMENOVANEGA PO ALASKI ITALIJANSKO IGRALEC WALLONE	
SLOVENSKA HUMORISTKA PUTNIK				LIK NA PLATNU ANDREJA MALI						8. MESEC JUDOV-SKEGA KOLEDARJA CHARLTON HESTON			
SULTANOVO BIVALJE, SERAJ						GORA NAD SOLČAVO (1373 m) ITALIJANSKA PISATELJICA JANA RADIČI						SLOVENSKA PISATELJICA PEROČI VIDEZ IMAGE	
KLEMEN RAMOVŠ				JAPONSKA OBLIKA STRIPA NESTABILNI OSNOVNI DELEC				PREBIVALCI ČEŠKE PLESNI ORKESTER				ANTON FOERSTER POD-STREŠNE IZBICE	
AVTOMOBILSKA OZNAKA ZA SAN MARINO				ESTONSKI SAHIST (LJUDI) KITAJSKA DINASTIJA (XIA)				TERME, TOPLICE V NEMŠKEM OKOLJU HČERKA		LEPOTNA KRALJICA, MISS NEMŠKA IGRALKA (KARIN)		SREDIŠČA VITELJA	
ZATIŠJE								TURŠKO Prenočišče GROSJAV CAF		KLUB Z MODERNO GLASBO PATRICIA KAAS			
AVTOGRAF													
1000 kg				KISLINA						KRAJ PRI SODRAŽICI			

SLOVARČEK: IJAR - osmi mesec judovskega koledarja, KRŽETI - kraj pri Sodražici, LAOKOON - Apolonov svečenik v Troji, LINOTIP - lik na platnu, NEERA - it. Pisateljica(Anna Radius), VEEN - nizozemski TV kuhar (Rudolph Van), ŽMEK - lesena matica na vrhu stiskalnice.

ZDRAVOTALUM

LASTNA SKRB + TALUM = ZDRAVJE

24. TALUMOV DAN ZA ZDRAVJE

Sobota, 3. september 2022

**Zdravje je vrednota.
Zdravi, vitalni in polni pozitivne energije
lažje in bolje premagujemo vsakodnevne izzive.**

